

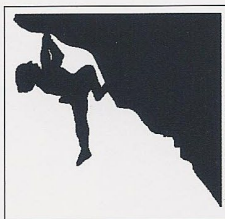
BILTEN

Posavski alpinistični klub Številka 15, marec 2010

ALPINIZEM,
GORNIŠTVO,
ŠPORTNO PLEZANJE

BILTEN

Številka 15, marec 2010

Posavski alpinistični klub

ZBRAL, UREDIL IN PRIPRAVIL:

Nejc Pozvek

OBLIKOVANJE:

Edvin Nepužlan

FOTOGRAFIJE:

Martin Bedrač, Bojan Kurinčič, Marko Levičar, Leonida Lipoglavšek, Andreja Mlinarič, Nejc Pozvek, Gorazd Pozvek, Silvo Rožman, Andrej Sotelšek, Sandra Voglar, Matej Zorko

NASLOVNICA:

Nejc Pozvek

BILTEN IZDAL

Posavski alpinistični klub

SPLETNA STRAN:

WWW.PAK.SI

Krško, marec 2010

KAZALO

Uvodnik	2
Posavski alpinizem v alpinistični sezoni 2008/2009	4
Poročilo o vzponu na Leninov vrh (Pik Lenin)	6
Športno plezanje v letu 2009	8
Športno plezanje in otroci - za starše	12
Plezanje na umetni steni	14
Bolder tekma v Kranju	14
Zadnja tekma državnega prvenstva	15
Prve trenerske izkušnje	15
Intervju - Aleksandra Voglar	16
Rombon	22
Iz mojega gorniškega dnevnika	23
Z vrha Male Mojstrovke na smučkah	26
Ne kam, temveč s kom	28
Leto Abrahama	33
Grapa med Travnikom in Šitami / Fotozgodba	38
Prvenstvena smer v steni Kalškega Grebena	40
Mokre sanje	41
Plezanje	46
Impresije o plezariji, samopercepciji, okušanju nebesednega in še čem	47

Uvodnik

Leto 2009 je za Posavski alpinistični klub minilo dokaj mirno, predvsem, če se primerjamo z dogajanjem na državni ravni.

Kot smo videli na podelitvi priznanj za najboljše alpiniste in za najdosežke v Sloveniji, so na sceno stopile čisto »nove face«. V sam vrh so se povzpeli mladi fantje, ki so po nekaj letih kaljenja, učenja in pridobivanja izkušenj eksplodirali. Združili so svojo natreniranost iz težkih treningov v športnoplezalnih smereh in znanje ter pridobljene izkušnje, ki so jim ga predajali stari mački. Ta napredek je vsekakor dobrodošel in kaže smer, kamor se bo gibal alpinizem v naslednjih letih. Kar se tiče alpinizma mislim, da smo na našem klubu,

glede na število članov, ki se ukvarjamo z alpinizmom, lahko kar zadovoljni, saj je kakovost smeri, ki smo jih preplezali, visoka in razvoj gre v pravi smeri. Opravljeni so bili nekateri res vrhunski vzponi, izstopata pa vsekakor smeri Mokre sanje in prvenstvena smer v Kalškem grebenu v zimskih razmerah. Izkazali smo se tudi v visokih gorah, in sicer z vzponom na sedemtisočak Pik Lenin, ki je sedaj najvišji vrh, na katerem smo stali Posavci.

Rezultati, ki jih na tem področju dosegamo, so vsekakor sad dobrega dela alpinistične sekcije v zadnjih dveh letih. Kvaliteta vzponov in tudi število preplezanih smeri ter registriranih članov kaže, da so na klubu zagotovljeni vsi pogoji za dobro delo na področju alpinizma in da jih dobro tudi izkoriščamo. Želim pa si, da bi tisti alpinistični pripravniki, ki so v teh letih tudi pridobili zadosti izkušenj, opravili še izpite za alpiniste, tako da bi še lažje prenašali znanje na manj izkušene in tiste, ki se bodo odločili za obisk naše alpinistične šole. Upam tudi, da bomo iz bodočih tečajnikov pridobili kakšnega novega perspektivnega člana, saj se to zelo poredko zgodi.

Na področju športnega plezanja, kjer smo bili včasih blizu tistim najboljšim, pa je nastala vrzel, ki je ne bo lahko zakrpati. Tudi pri športnem plezanju so pogoji za delo dobri, vendar nam je voz vseeno začel počasi drseti navzdol. Imam sicer občutek, da smo ga še pravi čas ustavili, vendar bomo morali porabiti kar veliko energije, da ga bomo lahko začeli vleči zopet navzgor. Z novim konceptom dela, ki ga želimo v začetku letošnjega leta zastaviti s pomočjo novih/starih kadrov, imamo možnost, da počasi v klub privabimo nove mlade člane in njihove starše in da tudi tisti, ki že plezajo, svojo pripravljenost in zmožnosti dvignejo na višji nivo.

Seveda ne ocenjujem dela v klubu samo po kvalitativnih vzponih in doseženih najvišjih mestih na tekmovanju, vendar so dobri rezultati predvsem odraz tistega, kako poteka proces dela v »bazi«. Vsekakor pa sem zadovoljen predvsem, ker velika večina članov kluba, ki pleza, to dela z velikim veseljem in kar je še posebej razveselljivo, gre za več ali manj iste ljudi. V klubu vsi opravljajo tudi določene naloge in to dobro

in predano. Bilo pa bi lepo, če bi se v delo vključilo tudi več mladih in da bi še aktivneje začeli prevzemati tudi najbolj odgovorne naloge.

V zadnjem letu smo pri našem delu začeli uporabljati nov pojem »varnostna kultura«, ki seveda izhaja iz krogov profesionalnega dela v industrijskem okolju in tudi na drugih področjih. Dejavnost, s katero se na klubu ukvarjamo, lahko prepoznamo kot dokaj rizično, saj gre pri plezanju za različne sklope, kjer ne sme biti nič prepuščeno naključju, saj so posledice lahko tudi najhujše. To pomeni, da mora biti predvsem poskrbljeno za dobro usposobljenost in izobrazbo kadrov - inštruktorjev in alpinistov, ki delajo z mladimi in novimi člani. Zagotovljeno mora biti, da je vsa oprema, ki jo uporabljamo, kvalitetna in nepoškodovana, predvsem pa je potrebno,

da se zavedamo, da je varnost pri našem delu in pri plezanju najpomembnejša in se v skladu s tem tudi obnašamo. Ne dvomim, da smo se tako obnašali že do sedaj in k temu kaže tudi minimalno število nesreč in poškodb, ki so se dogodile našim članom. Kljub temu pa obljubim, da bomo tudi v prihodnje temu elementu posvečali še več pozornosti.

V letu, ki je pred nami, želim vsem v klubu, ki plezamo, da to počnemo varno in pri tem tudi čim bolj uživamo, hkrati pa da to filozofijo prenašamo na najmlajše, ker bodo le tako lahko res vzljubili ta šport.

Gorazd Pozvek,
predsednik Posavskega alpinističnega kluba

Posavski alpinizem v alpinistični sezoni 2008/2009

Minulo alpinistično sezono lahko posavski plezalci označimo kot zelo dobro. Nabrali smo veliko število vzponov, med njimi pa izstopa kar nekaj zelo kvalitetnih, tako zimskih kot tudi letnih. Gledano količinsko in tudi kvalitativno smo predhodno sezono presegli.

Veliko in uspešno so plezale, smučale in hodile vse generacije. Zavidljive dosežke dosegajo najstarejši člani, zelo dobre vzpone beležijo novopečeni pripravniki. Še vedno pa je v zastoji napredek na področju izobraževanja. Klub namreč že vrsto let ni dobil nobenega novega alpinista. Oživitev dela na področju alpinizma je bila sicer relativno uspešna, a četrtkovi sestanki kljub raznim popestritvam še vedno niso vedno dobro obiskani. Nas je premalo ali se izgublja moštveni duh?

Nas je premalo ali se izgublja moštveni duh? (Foto: Nejc Pozvek)

Statistika

Skupaj smo lani opravili približno 362 vzponov, kar nakazuje na dobro sezono. Število se pri posameznikih giblje v vsakoletnem povprečju. Izpostaviti velja pripravnike Marka in Roka Levičarja, Edvina Nepužlana ter Nejca Pozveka, ki so skupaj prispevali več kot tretjino klubskih vzponov, le-ti pa so raznovrstni in tudi težavni. Z več kot 20 vzponi se lahko pohvali tudi alpinist z najdaljšim stažem – Arno Koštomaj, ogromno turnih smukov je, kot vsako leto, opravil Franc Škvarč. Med nežnejšim spolum sta največ vzponov nabrali Petra Jantolič (17) in Romana Šalomon (16).

Kakovost

Vzponov, ki izstopajo po kvaliteti, v minuli sezoni ne manjka. Najstarejši še vedno delujejo na zavidljivo visokem nivoju. Arno Koštomaj je z malo tehnične pomoči kot drugi v navezi zmožgel pakleniško klasiko Rajna, ki je ocenjena s 7a, smučal je alpinistične smuke četrte stopnje ter napravil zimsko ponovitev Prontarske smeri. Gorazd Pozvek je poleti opravil z nekaj klasikami šeste stopnje (Ekar-Jamnik in Ašenbrener), vrhunec je nedvomno prost vzpon v Peternelovi z Gorenjsko, ocenjeni VII-in dolgi 1000 metrov.

Eden izmed pomembnejših dosežkov kluba je uspeh mini odprave v sestavi Bojan Jevševar in Silvo Rožman, ki je v začetku avgusta 2009 v hitrem in lahkem slogu osvojila 7134 metrov visoki vrh Pik Lenin v kirgiškem gorovju Pamir.

Zimo sta dodobra izkoristila Matej Zorko in Marko Levičar. Najpomembnejši dosežek je nova smer z imenom Cikla v zahodnem os-

tenju Kalškega grebena. Smer sta ocenila s III/3, M6, dolga pa je 750 metrov. Vzpon in sestop sta zmogla v enem dnevu. Poleg omenjene prvenstvene sta pomembna tudi njuna vzpona v Bobnarjevi grapi (III/3, 80°)

Gorazd v Peternelovi smeri (Foto: Nejc Pozvek)

v Brani in Novi Centralni smeri (IV/3, M) v Veliki Babi nad Jezerskim.

Za razliko od prejšnjih let je z zelo dobrimi vzponi postregla tudi letna sezona. Najtežje vzpone je opravil Nejc Pozvek. V navezi z Matejem Zorkom sta ponovila redko obiskano smer Mokre sanje (7a, 550 m) v Strevčevi peči, ki jo je Nejc zmagel z rdečim krogom – vzpon na pogled mu je preprečil predzadnji raztežaj ocenjen s 6c+. Prav tako zahteven vzpon sta opravila v Koglu. Smer Amonit sta zgrešila v dveh raztežajih, vseeno pa preplezala večino originala, ocenjenega s VII+. Nejc je v navezi z Gorazdom Pozvekom preplezal tudi Peternelovo z Gorenjsko, Ašenbrennerja in Ekar-Jamnik, v navezi z Goranom Butkovičem pa Smer Boba Marleya (VIII-, 120 m) v Nad Šitom glavi. V Paklenici je z Arnom Koštomajem prosto ponovil smer Rajna (7a, 350 m), ki jima je postregla s številnimi mokrimi detajli, s Sandro Voglar pa smer Passanger (7b, 350 m).

Tekmovanja

Na tekmovanju v drytoolingu nas je v Vipavi zastopal le Matej Zorko in zasedel zelo dobro 8. mesto, tik za najboljšimi slovenskimi tekmovalci.

Posavski zlati cepin

Zaradi obilice kvalitetnih in med seboj težko primerljivih dosežkov, so letos na področju posavskega alpinizma izpostavljeni trije vzponi. Dosežki, vredni nagrad in priznanj so vzpon na Pik Lenin, prvenstvena smer Cikla in smer Mokre sanje.

Bojan Jevševar in Silvo Rožman sta v zgolj tednu dni od prihoda v Kirgizistan zmogla vzpon na 7134 metrov visoki Pik Lenin. Vrh sta v idealnih vremenskih razmerah naskočila iz tabora 2 na višini 5400 m. Krenila sta nekaj čez polnoči in bila na vrhu 8. avgusta okoli 14. ure. Isti dan sta nato zelo izčrpana sestopila nazaj v tabor 2 ter naslednji dan v dolino.

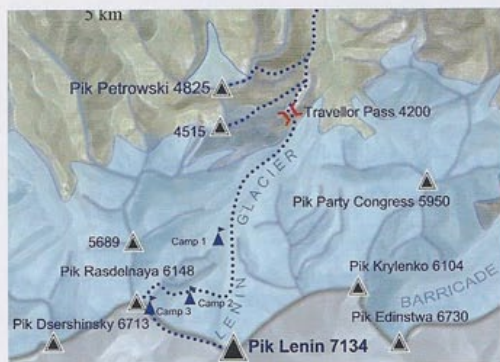
Matej Zorko in Marko Levičar sta odlično sezono kronala z novo smerjo v Kalškem grebenu. V dobrih zimskih razmerah sta brez predhodnega ogleda opazila novo linijo in jo v enem zamahu preplezala. Najtežji raztežaj je ponudil kombinirano plezanje z oceno M6. Smer sta po 750 metrih in 5 urah plezanja zaključila na vrhu.

Nejc Pozvek in Matej Zorko sta v začetku maja opravila z novodobno klasiko Mokre sanje v Strevčevi peči. Soavtor te drzne lepoticice je tudi naš Andrej Sotelšek. Nejc je prevzel vodstvo v najzahtevnejših raztežajih, najtežjega, ocenjenega s 7a, zmagel na pogled, padel pa na prav zadnjem svedru v smeri. Predzadnji raztežaj je po padcu ponovil z nižjega mesta in ob oceno vpisal rdeči krog. Za 550 metrov stene sta potrebovala debelih 10 ur.

Nejc Pozvek,
namestnik načelnika za alpinizem

Poročilo o vzponu na Leninov vrh (Pik Lenin)

Člana Posavskega alpinističnega kluba, Silvo Rožman in Bojan Jevševar, sva se v tednu z najlepšim vremenom v Pamirju povzpela na goro Pik Lenin. Vzpon sva opravila od 4. do 8. avgusta, 9. in 10. avgusta sva se spuščala do baznega tabora, nato pa en teden preživela v mestu Oš in en teden v gorovju Tien Šan, v najbolj znani turistični vasi Arslanbob v območju gore Babash Ata (4436 m), ki pa je predvsem zaradi slabšega vremena nisva poskusila osvojiti.

Področje Pik Lenina

- 1. 8.** Polet z zagrebškega letališča preko Moskve v Biškek.
- 2. 8.** Ob prihodu na letališče v Biškeku sva preverila cene za potovanje v Oš in se odločila za letalski prevoz, ker je bila vozovnica v notranjem prometu tako poceni kot za avtobus. V Ošu namestitev v cenemem hotelu Alaj blizu bazarja.
- 3. 8.** Zajtrk na svatbi v restavraciji nasproti hotela (Uzbeki povabijo k zajtrku vsakega mimoidočega.) Opoldan odhod s taksijem v Alajsko dolino - v bazni tabor na 3640 m.
- 4. 8.** V bazni tabor sva prispela ob 3. uri zjutraj, spala do 6. in ob 9. krenila v tabor 1.

Za prenočišča sva se dogovorila s šefico agencije Fortune Travel. Za prvi obisk Pamirja je najbolj praktično vnaprej dogovoriti vsaj prevoz in spanje. Vso opremo sva v tabor 1 na višini 4400 m nesla sama. Popoldan počitek. Med vzponom sva jedla izključno svojo hrano s svojim jedilnim priborom, ker sva se bala prebavnih težav. Na hribu se mešajo mikrobi s celega sveta, jedilni pribor v taborih pa spira s hladno vodo, zato je potrebna previdnost, kar je razvidno tudi iz poročila Gorazda in Nejca, ki sta bila na tej gori leto pred nama. Dodatno sva za zdravo prebavo skrbela s česnom in čebulo. Najina največja napaka pa je bila, da sva vzela kot glavno hrano s seboj dehidrirano hrano, raznovrstne žitne obroke.

5. 8. Počitek v taboru 1.

Vsak popoldan se je naredil oblak na Z strani gore in iztisnil nekaj snežink. Opolnoči je bilo že spet vse jasno. In polna luna.

6. 8. zpon v tabor 2 do višine 5400 m.

Dihanje hudo oteženo - še kopanje ploščadi in postavljanje šotora je bil hud napor. Zvečer spet snežna ploha.

7. 8. Zjutraj (namesto jutranje telovadbe) vzpon na greben nad taborom, okoli 300 m, potem počitek, kruh in česen. Zvečer spet snežna ploha.

8. 8. Opolnoči preverim vreme - polna luna je sijala z vrha gore. Zbudim prijatelja, v nahrbtnik dava armaflex, suho sadje, tri plastenke vode, čokolado, rezervne rokavice in kape. Kreneva ob enih. Noč bi bila kje nižje čarobno lepa, na tej višini je globoko pumpanje zraka samo še dodatno ohlajanje telesa, zato se ob nizki nočni temperaturi sploh ne ogrejem. Po dveh urah se zaradi strahu pred ozeblinami odločim za vrnitev, pa me Silvo pokliče, ker je že opazil tabor 3 pod vrhom Razdelnaye

na 6200 m. Najdeva prazen šotor, v njem si ogrejem otrplo stopalo, zadremava za kakšno uro in ob sončnem vzhodu ob 6.30 kreneva naprej. Sonce je hitro dvigovalo temperaturo, zato z mrazom nisem imel več težav. Sledi okoli 100 m spusta na sedlo in potem dolgočasen vzpon po dolgočasem grebenu. Vzpon je še posebej zahteven zato, ker je prvi del bolj strm in se hitro pride na višino blizu 7000 m, v redkejši zrak, potem pa se vleče kilometrski položen greben. Na vrhu je bil Silvo okoli 14., jaz približno 20 minut za njim. Od utrujenosti oziroma pomanjkanja kisika nisva mogla pogledati niti na uro niti fotografirati. Edina misel, na katero sem se koncentriral že od poldneva naprej, je bila, da morava priti nepoškodovana dol. Iz izkušenj vem, da je najbolj nevaren del vsake ture sestop. To me je zelo skrbelo, ker sem se zavedal, da sva na koncu z močmi. Prvič sem pogledal na uro šele ob vrnitvi v tabor 3 ob 17. Od tu do tabora 2 je pot varna. Oba strma dela sem prevozil po riti in po nahrbtniku. Ob 18. sva zlezla v šotor v taboru 2. Vreme je bilo ves dan kristalno jasno.

9. 8. Brez zajtrka, ker nisva imela več hrane, površno spakirava in odhitiva v tabor 1. Privoščiva si kosilo in večerjo pri vodji tabora in litre njegovega čaja.

10. 8. Utrujena in premražena takoj ob zori vstaneva, spakirava in odhitiva v dolino. Preveč si želiva na toplo, da bi čakala na zajtrk. V baznem taboru pa aristokratsko kosilo na zeleni trati s pogledom na osvojeni vrh. Jaz sem šele tukaj začel uživati.

11. 8. Po naporni vožnji smo malo pred zoro pripotovali v Oš. Nastanila sva se v hotelu s tremi zvezdicami in ostala v njem 5 dni. Dobro sva raziskala Oš z vsemi zanimivostmi: bazar, goro Sulejman, reko in park v centru. Še posebej sva bila navdušena nad ljudmi, gostoljubnostjo, kulturo ...

16. 8. Potovanje v Arslanbob pod

4-tisočakom Babash Ata v Nebeškem gorovju. Nastanitev v turistični kmetiji, postopanje po najbližjih vrhovih in grebenih, spoznavanje ljudi in njihove vasi. Tukaj sem zaradi pitja dan stare mlačne vode staknil drisko, ki sem jo ustavil z jedilnim ogljem od Krke. Vreme je bilo tukaj mešano, pogoste plohe in v oblake zaviti vrhovi, zato na najvišji vrh Babash Ata nisva niti poskusila.

20. 8. Vožnja s taksijem po dolini reke Narin in čez Nebeško gorovje v Biškek.

21. 8. Povratni let preko Moskve do Zagreba.

V prvih mesecih po povratku sem zatrjeval, da ne grem več višje od alpskih vrhov. Sedaj si to že želim, seveda na povsem drugačen način. Brez hitenja na goro, z zadostno zalogo take hrane, ki mi bo prijala v mrazu in redkem zraku, predvsem pa z obleko in spalno vrečo za ekstremni mraz. In v družbi najboljšega prijatelja, ki mi ni niti enkrat zajamral in potrpežljivo prenašal mojo jamrarijo.

Posnetki so objavljeni v galeriji na www.pak.si.

Poročilo pripravil: Bojan Jevševar

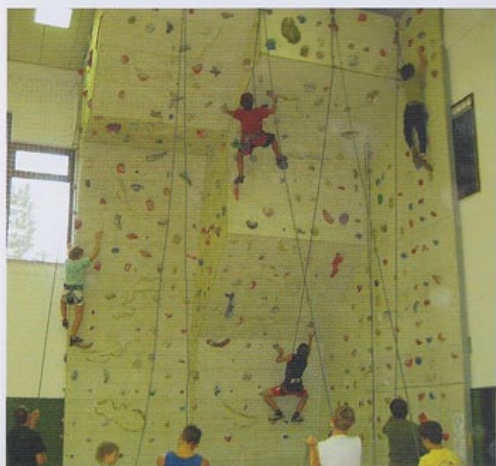
Bojan pod Pik Leninom (Foto: Silvo Rozman)

Športno plezanje v letu 2009

Da smo se pridno udeleževali vseh prvenstev in pokalov, ni potrebno posebej poudarjati, saj je to v klubu že lepa tradicija. Niha le število udeležencev na tekmovanjih. Izpeljanih je bilo nekaj skupnih tur, zaradi slabega vremena pa nam tokrat ni uspelo izpeljati tradicionalnega plezalnega tabora.

Reprezentanca kluba se je v letu 2009 občutno zmanjšala. Delo z mladimi je odgovorno in zahteva res veliko časa in vložene truda. Preteklo leto je bilo tako zopet prelomno. Trenersko mesto je v drugi polovici državnega pokala prevzel Bojan Kurinčič. Zastavil si je dosegljive cilje, v trening pa vnesel nove pristope.

Ambrož Novak bi na svojem nivoju potreboval res vrhunškega trenerja. Tega mu na klubu nismo mogli zagotoviti. Treniral je največ sam, z nasveti in treningi so mu pomagali starejši aktivni plezalci. Ambrož ni vrgel puške v koruzo. V klubu tudi pridno pomaga in sodeluje pri delu z najmlajšimi.

Na krožku (Foto: Sandra Voglar)

Delo v krožku je potekalo tekoče. Imeli smo kar deset predstavnikov, ki so tekmovali v Vzhodni ligi in dosegli vidne rezultate. Kar nekaj jesenskih vikendov so inštruktorji in trener preživeli v domačih plezališčih z našimi mladimi upi. Otroci so pokazali velik interes za plezanje v skali. Naša naloga je, da jim to omogočamo še naprej, tudi v toplih pomladnih mesecih.

Uspešno smo izpeljali tečaj športnega plezanja. Opažamo, da vsaka nova generacija tečajnikov tečaj vzame zelo resno. Izpitni rezultati so iz leta v leto boljši. Po uspešno opravljenem tečaju pa se le redki še naprej ukvarjajo s plezanjem. Morda je rešitev, da v bodoče pripravnike športnega plezanja enkrat letno pokličemo in povabimo na skupni plezalni vikend.

Za prvi maj nas je mala skupinica plezala v okolici Omiša, kjer smo spoznavali nove kraje in daljše športnoplezalne smeri. Srednješolsko državno prvenstvo 2009

Konec januarja se je na šentviški gimnaziji odvijalo že 15. državno prvenstvo v športnem plezanju za srednješolce. Klubske barve, in seveda svoji šoli, sta zastopali dekletki Katja Krejan in Tjaša Sušin. Katja je med starejšimi učenkami z licenco Gimnaziji Brežice priplezala 4. mesto. Tjaša je med starejšimi učenkami brez licence Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo iz Ljubljane uspela priplezati 6. mesto.

Osnovnošolsko državno prvenstvo 2009

Prvenstva se je udeležila najštevilčnejša ekipa do sedaj. Naši mladi člani so plezali na

veliki steni dvorane Zlato polje. V konkurenci mlajših učencev brez licence so se naši uvrstili na naslednja mesta: Rok Molan 23., Tit Voglar 31. (oba OŠ Krško), Aljaž Motoh 42. (OŠ Koprivnica). Med mlajšimi učenkami z licenco je bila Nina Kurinčič (OŠ Senovo) 17. Pri mlajših učencih z licenco pa je Jaka Pintarič (OŠ Krško) zasedel 23. mesto. V konkurenci starejših učenek brez licence so plezala tri dekleta: Irna Lepak je bila 8., Maja Debelak 13. (obe OŠ Krško). Lea Koprivc iz OŠ Artiče si je priplezala 9. mesto. Starejša dečka z licenco sta si priplezala naslednji uvrstitvi: Tadej Netahly je bil 7., Domen Longo 9. (oba OŠ Leskovec).

Vzhodna liga 2009

Kar deset mladih upov si je brusilo prste v Vzhodni ligi. Nekaj jih je doseglo zelo lepe uvrstitve. Zlata je bila Lea Koprivc, saj je med starejšimi deklicami brez licence dosegla celo svojo prvo zmago. Priplezala si je tudi 3. mesto, prvenstvo pa zaključila na skupnem 4. mestu. Konkurenco ji je v skupini delala Irna Lepak, ki se je na koncu uvrstila tik za Leo,

Mladi upi na tekmi Vzhodne lige (Foto: Martin Bedrač)

na skupno 5. mesto. Med tekmovalci brez licence so se borili še Aljaž Motoh, ciciban, ki je bil 14., ter mlajša dečka Rok Molan, ki je zasedel 13., in Tit Voglar, ki je zasedel 19. mesto. Sabina Matjašič si je med mlajšimi deklicami priplezala 19. mesto.

Med tekmovalci z licenco smo imeli štiri predstavnike. Jaka Pintarič si je med mlajšimi dečki priplezal 9. mesto, Nina Kurinčič je bila med mlajšimi deklicami tik pod zmagovalnim odrom – 5. Starejša dečka Tadej Netahly in Domen Longo sta si priborila skupno 7. ozioroma 11. mesto.

Državno prvenstvo 2009

Prvenstva so se v pretekli sezoni udeleževali trije tekmovalci. Mesto trenerja pa je sredi sezone prevzel Bojan Kurinčič.

Ambrož Novak se je udeležil balvanskih tekem, kjer je med kadeti osvojil skupno 14. mesto.

Nina Kurinčič in Jaka Pintarič sta tekmovala v težavnostnem in balvanskem plezanju. Vseh tekem se nista udeležila. Nina je med mlajšimi deklicami končala prvenstvo v težavnosti na 19. mestu. Spoznala je tudi balvansko tekmovalstvo in bila na tekmi, na kateri je sodelovala, 23. Jaka Pintarič je v težavnosti tekmovalje zaključil na skupnem 9. mestu, na balvanski tekmi pa je bil 31.

Šola športnega plezanja: maj in junij 2009

Maja smo organizirali šolo športnega plezanja, ki sta jo vodila Aleksandra Voglar in Nejc Pozvek. Že uigrani par je podal praktično in teoretično plezalsko znanje šestim tečajnikom. Delali so intenzivno osem zaporednih vikendov, deveti pa je bil namenjen praktičnim in teoretičnim izpitom. Opažamo, da vsaka nova gener-

Dobra volja na tečaju športnega plezanja (Foto: Sandra Voglar)

acija tečajnikov tečaj vzame zelo resno, saj so izpitni rezultati iz leta v leto boljši.

Občinsko prvenstvo za osnovnošolce: januar 2009

Občinskega prvenstva za osnovnošolce se je udeležilo 23 učencev iz petih osnovnih šol. Med šolami je 1. mesto zasedla OŠ Krško, 2. OŠ Brestanica, 3. OŠ Leskovec, 4. OŠ Ko-

privnica in 5. OŠ Senovo. Otroci so se pomerili v treh kategorijah. Cicibanke: 1. Klara Kolenc, 2. Nastja Sevšek (obe OŠ Brestanica), 3. Janja Kvendrc (OŠ Koprivnica).

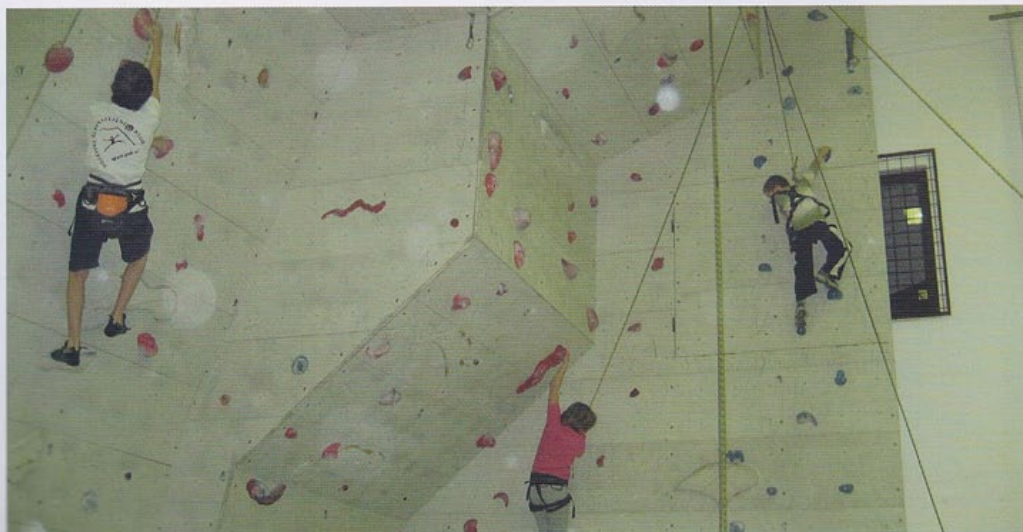
Cicibani: 1. Kajetan Voglar, 2. Taj Jarh Gošek (oba OŠ Krško), 3. Sebastijan Arne Stolič (OŠ Leskovec)

Mlajše deklice: 1. Sandra Kopše, 2. Pina Venesa Pintar (obe OŠ Brestanica)

Mlajši dečki: 1. Jaka Pinterič (OŠ Krško), 2. Aljaž Motoh (OŠ Koprivnica), 3. Žak Rozman (OŠ Krško)

Starejše deklice: 1. Irna Lepak (OŠ Krško), 2. Nina Kurinčič (OŠ Senovo), 3. Maja Debelak (OŠ Krško)

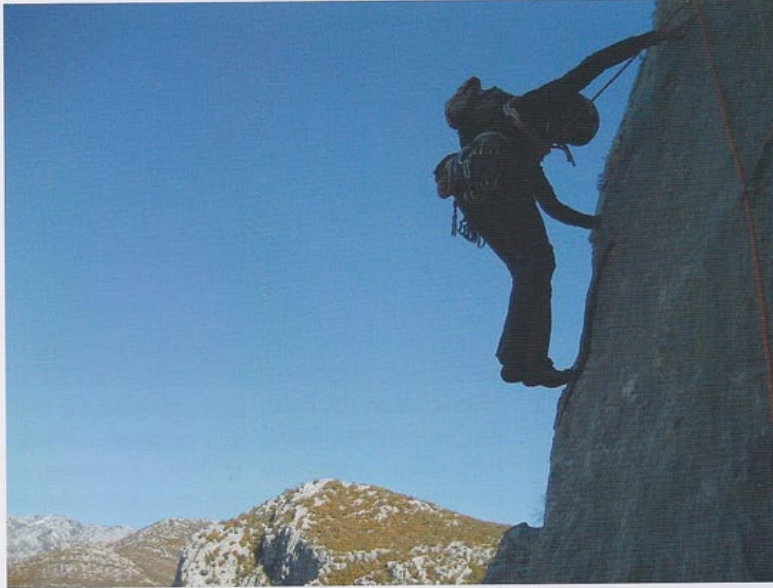
Starejši dečki: 1. Tadej Netahly (OŠ Leskovec), 2. Janko Šet (OŠ Brestanica), 3. Domen Longo (OŠ Leskovec)

Občinsko prvenstvo za osnovne šole v Brestanici

Športno plezanje v skali

Minula sezona je bila zopet nadgradnja prejšnje. Predvsem to velja za Nejca Pozveka, ki se počasi in vztrajno vrača na stara pota. Leto 2009 je tako zaključil z bero zelo solidnih vzponov, ki na pogled sega tja do ocene 7b, z rdečo piko pa je ponovil nekaj smeri z oceno 7c. Izkazal pa se je predvsem v visokih stenah Paklenice, kjer je spomladi po 11 letih zopet obiskal legendarno smer Rajna (7a, 350 m) ter jo celotno preplezal v vodstvu, številnim mokrim detajlom navkljub. Jeseni

Nejc v smeri Passenger (Foto: Sandra Voglar)

je v enakem slogu dodal na seznam še smer Passanger (7b, 350 m), v kateri mu je vzpon na pogled za las spodletel, ter številne malce lažje smeri.

Smeri do ocene 7b z rdečo piko je v plezališčih zmoget tudi Goran Butkovič, malce nižje pa je v težavnosti segel Matej Zorko, ki se je izkazal tudi v nekaterih daljši smereh v Paklenici in gorah. Med dekleti že precej dolgo ni bilo

izstopajočih vzponov. Najtežje smeri še vedno pleza Sandra Voglar. V lanski sezoni je splezala več smeri z oceno 6b+, kot druga v navezi pa je v smeri Passanger zmogeta oceno 6c.

Kar nekaj treningov sta v naravnih plezališčih opravila tudi Nina Kurinčič in Jaka Pinterič. Uspešna sta bila do težavnosti 6a.

Kako naprej?

V novem letu smo si zastavili kar nekaj zanimivih ciljev. Oblikovala se je lepa skupina

inštruktorjev in pomočnikov, ki delamo z mladimi in starejšimi rekreativci, organiziramo tečaje in tekmovanja, ture v plezališča. V domačih plezališčih pridno nastajajo nove smeri. Za nami je več kot desetletje garaškega dela, lepih uspehov in seveda nihanj. Verjamem, da v vseh nas vre želja po stiku s steno, naravno ali umetno. S skupnimi močmi, idejami in sodelovanjem nas, verjamem, čaka

še veliko lepih uspehov, novih poznanstev in spoznanj. Ne pozabljamo pa, da je vse odvisno od nas. Le skupaj, mladi in starejši, vsak po svojih močeh, bomo gradili klub in ga soustvarjali. Veliko užitkov v topli skali, prijetni senčki, oprijemi pa naj nas zadovoljijo v vseh težavnostih.

Aleksandra Voglar,
načelnica za športno plezanje

Športno plezanje in otroci – za starše

V zadnjem času se bolj intenzivno posvečam športnemu plezanju z vidika vadbe (in vzgoje) otrok. V pogovoru z mlajšimi starši sem spoznal, da premalo vedo o športnem plezanju. Največji predsodek je zvezi z varnostjo, ker se s tem športom kot pripravo za težje vzpone ukvarja tudi večina alpinistov. Alpinizem pa je zaradi potreb medijev predstavljen kot ekstremizem in ne kot zvrst raziskovalnega gornišstva. Športno plezanje z alpinizmom nima neposredne zveze, skupne so osnove in del varovalne opreme ter določene tehnike.

Sklenil sem, da predstavim v kratkem, za vse razumljivem zapisu, nekaj pozitivnih vidikov tega modernega, telesno vsestranskega, zdravega in podcenjenega športa.

Športno plezanje nadaljuje naravno težnjo človeka po plezanju. V popolnoma urejenem okolju dvoranskih plezalnih sten in plezališč, s točno določeno tehniko in s strogimi pravili, je zagotovljena najvišja stopnja varnosti. Mnogi športi (npr. smučanje) se niti približno ne morejo primerjati z varnostjo pri športnem plezanju. Varovalna oprema (vrvi, pasovi,

varovala) ustreza strogim varnostnim standardom.

V Posavju je športno plezanje zelo razvito. Imamo naravna plezališča, ki omogočajo celoletno ukvarjanje. Poznana je prekrasna skalna stena v Armeškem, ki je zibelka tega športa v Posavju. Na novo so urejena ali se urejajo plezališča Nad Savo in na Bohorju. Več o tem se najde v knjigi Plezališča Slovenije. Prav tako so zelo dobri pogoji za plezanje na umetnih stenah, na primer v OŠ Brestanica in Mladinskem centru v Krškem. V Posavskem alpinističnem klubu (PAK) deluje več inštruktorjev športnega plezanja z licenco Komisije za ŠP pri Planinski zvezi Slovenije, ki zagotavljajo visoko raven vadbe prav vse dni v tednu. Najuspešnejšim otrokom in mladostnikom pa klub omogoča udeležbo na rekreativnih tekmovanjih kakor tudi na tekmovanjih na državni ravni.

S športnim plezanjem se lahko ukvarjajo že predšolski otroci. Plezanje je poleg hoje in teka programirano v človekovi konstituciji – anatomiji. Gibanje otrok je naravno. Zanimivo je, da v plezanje nikoli ne vstopamo kot začetniki (kot npr. v plavanje ali tenis), ampak nam je to gibanje prirojeno. Otrokova specifična zgradba telesa in motorika omogočata celo boljše plezanje, kot ga povečini zmorejo starejši. Za razliko od nekaterih drugih športov so otroci že na začetku boljši od svojih staršev. Dosežki povečujejo splošno zadovoljstvo in samozavest otrok. Otroci preprosto radi plezajo in ne potrebujejo dodatne motivacije. Zdrava tekmovalnost se naravno izoblikuje v skupini sovrstnikov. Naravne danosti in pozitivne otrokove lastnosti se utrjujejo, nekatere manj izražene pa se lahko razvijejo (samozavest, disciplina, premišljenost, spretnost ...). S tem športom se lahko ukvarjamo do pozne star-

Na treningu (Foto: Bojan Kurinčič)

osti. Ker se odvija tudi v naravnem okolju, izoblikuje poseben spoštljiv odnos do narave in človekovega okolja. Najlepša plezališča so v bližini naravnih znamenitosti in krajinskih parkov (Črni Kal in Osp na Primorskem, Luknja pri Novem mestu, Paklenica na jadranski obali).

Plezanje je celovit šport. Povezuje človekovo notranjost (psiho) in zunanost (telo in narava). Razvija praktično vse mišice telesa, povečuje gibljivost in naravno razvija moč, brez škodljivih vplivov na telo. Otroci stalno in brez vsiljevanja

rešujejo plezalne naloge v obliki igre. Pri tem se izostri vizualizacija (vidim se, kako plezam) in predvidevanje (podobno kot v šahu, kjer je potrebno »videti« nekaj potez vnaprej). Pri izvajanju vaj in plezanja se vzpostavlja koordinacija položaja telesa in vseh mišičnih skupin ter pravilna presoja. Otroci se naučijo koncentracije in uravnavanja treme, kar pomaga tudi npr. pri dejavnostih v šoli.

Uspeh ni vedno zagotovljen (kakor pogosto v življenju), zato se otroci učijo doživljati in sprejemati poraze. S pridnim ponavljanjem ter iskanjem pravih kombinacij gibov ter vztrajnostjo pa neuspeh nikoli ne ostane na nivoju frustracij. Vztrajnost in trud sta nedvoumno nagrajena, še toliko bolj, če je bila pot do zmage težko pridobljena. Otroci se

naučijo postavljati uresničljive cilje. Ker zapletenost (težavnost) plezanja ni omejena, ni nikoli problemov z iskanjem novih izzivov (težjih smeri).

Športno plezanje je tudi kolektiven šport, v katerem poleg vrstnikov sodelujejo inštruktorji – vaditelji in nenazadnje tudi starši. Plezalci razvijejo visoko stopnjo tovarištva in prijateljstva. Zveza med otroci in starši je močnejša, če posedujejo enake interese in še posebej, kadar starši varujejo svoje otroke. Starši se lahko skupaj z otroki vključijo v izobraževalni sistem in organizacijo kluba. Za vse starše je omogočena seznanitev s tehniko varovanja in s pravili. Tehnika je zelo uporabna pri hoji v zahtevnejše visokogorje. Praktično znanje, ki ga otroci pridobijo, npr. različne oblike povezovanja vrvi (vozli), je velikokrat zelo uporabno pri vsakodnevem delu (npr. privezovanje bremen, paketov, transportu itd.). V nadaljevalnih tečajih se seznanijo tudi z osnovami fizike (gibanje, sile, težišče), biologije in anatomije (vezi in mišice, ogljikovi hidrati in beljakovine).

Zaradi sodelovanje velikega sklopa telesnih mišic in velike specifične porabe energije se otrokovo telo razvija skladno. Pomen zunanosti v razvoju mladostnika pa je, kot vemo, izjemen. Posledica tega je odprtost in samozavest otroka. Otroci dobijo tudi pozitivne prehranske navade in cenijo svoje telo s kvaliteto zaužite hrane.

Prepričan sem, da so z razvojem te športne panoge v Posavju, nagrajeni otroci in njihovi starši. Nagradi pa se ne odpovemo tako zlahka. V Sloveniji je le malo takšnih okolij in takšnih priložnosti. Odgovornost staršev, šol in vseh tistih, ki skrbijo za dobrobit otrok in mladostnikov pa je, da izkoristijo »naravne« danosti okolja. Presežek, ki je skrit v športnem plezanju, je neprecenljiv.

Bojan Kurinčič, alpinistični inštruktor

Plezanje na umetni steni

S plezanjem sem se začel ukvarjati v preteklem šolskem letu. Kadar je bilo lepo vreme, smo šli plezat na naravno steno v Armeško. Prvo tekmovanje, ki sem se ga udeležil, je bilo občinsko tekmovanje občine Krško januarja lani v telovadnici osnovne šole Brestanica. Lani sem začel tekmovati tudi na tekmah Vzhodne lige. Po končanih tekmah sem bil med cicibani na 14. mestu, kar je dober dosežek, glede na to, da sem bil začetnik. Udeležil sem se tudi šolskega tekmovanja v Kranju, kjer pa mi ni šlo najbolje.

Letos se je začelo zame zahtevnejše leto. Ena najtežjih je smer po zelenih oprimkih, sledi ji smer po težjih, modrih oprimkih. Ostale so veliko lažje od teh dveh. Zeleno sem že preplezal dvakrat, modro pa petkrat. Toda še vedno se trudim, da bi ju lahko vedno preplezal. No, pa pustimo zdaj to. Poleg plezalnih torkov in četrtkov, me letos čakajo še ponedeljki v mladinskem centru Krško, kjer se z nami muči Ambrož.

Plezanje mi je zelo všeč, zato bom v tem športu še naprej vztrajal.

Aljaž Motoh, 10 let

Bolder tekma v Kranju

Prvi teden v decembru je bilo v Kranju državno prvenstvo v balvanskem plezanju, ki ga je organiziralo Športno društvo Kranj. Tekma se je pričela ob 14. uri. V naši skupini je bilo 29 tekmovalcev.

Pri balvanskem plezanju moramo biti tekmovalci v izolacijski coni, ker ne smemo gledati,

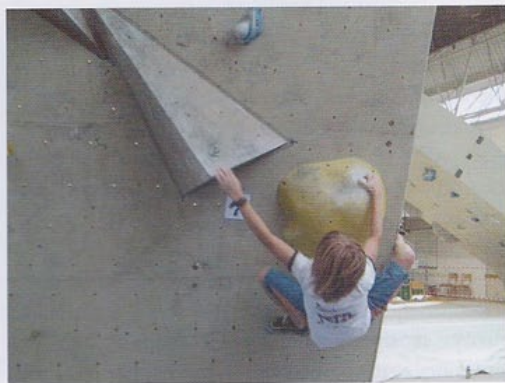
Športno plezanje - Lea Mahne, 11 let

kako plezajo drugi. Pred tekmo se je treba dobro ogreti, da si ne bi poškodovali mišic. Ogrevam sem roke s kroženjem v zapestju in razgibaval gležnje, delal sem špage, sklece, trebušnjake in ostale vaje. Dobro sem

se ogrel tudi s plezanjem na steni. V izolacijski coni sem čakal dve uri, potem pa so me poklicali, da sem na vrsti. Bil sem že dobro ogret in pripravljen za plezanje. Bolderje se pleza pet minut in pet minut počiva. V prvih dveh bolderjih mi je delala težave rumena smer, drugo - modro, pa sem preplezal do vrha. V naslednjih bolder stenah sem preplezal samo eno smer, druge pa spet ne. V tretjem sem preplezal rumeno smer, modre pa ne.

V četrti steni sem preplezal eno smer, druge ne, v zadnji pa sem imel smolo in nisem uspel preplezati nobene. Skupaj sem dosegel tri vrhove in imel 5 bonusov. Na koncu sem od 29 dečkov pristal na 23. mestu. V letu 2010 želim priti med prvih deset in upam, da mi bo uspelo.

Jaka Pinterič, 12 let

Jaka na bolder tekmi v Kranju (Foto: Bojan Kurinčič)

Zadnja tekma državnega prvenstva

Zadnja tekma Državnega prvenstva je bila v Kranju. Bila je v petek, 4. decembra, kar je bilo boljše, kot če bi bila med vikendom, saj je trema izginila prej. Po šoli smo se odpeljali v Kranj. Nekaj minut do štirih smo prispeli. Z Jakom sva se ogrela in se pripravila za plezanje. Deset minut pred peto je bila demonstracija. Po ogledu sem odšla nazaj na klop z velikim dvomom nekje globoko v sebi. Na štartni listi sem bila 15. in imela sem dovolj časa, da se dobro pripravim. Ko so me poklicali, da bom na vrsti, sem pogledala navzgor. Stena pred mano je postala večja in bolj grozljiva, kot je

Nina na bolder tekmi v Kranju

bila v resnici. In takrat se je začelo ... moje roke so postale mrzle, po telesu me je začelo mraziti in začela sem se tresti. Čez dve minuti sem bila na vrsti. Pustila sem varovalcu, da me je privezal. Stopila sem do stene ... še zadnji vdih ... in začela sem plezati. Prijela sem prvi grif, nato drugega in za tem tretjega ... strah se je z vsakim naslednjim gibom manjšal. Ko sem končala s plezanjem, sem bila še kar zadovoljna. Še bi lahko plezala naprej. Ampak premagala sem strah in tremo in prepričana sem, da bom na naslednji tekmi dala vse od sebe.

Nina Kurinčič, 13 let

Prve trenerske izkušnje

Kot v večini veste, sem se v zadnjem letu začel preizkušati tudi v trenerskih vlogah. Začelo se je tako, da so mi v klubu zaupali manjšo skupino otrok, katerim sem malo bolj posvetil svoj čas. Treninge, ki jih redno obiskujejo trije: Aljaž, Daša ter Urška, vodim vsak ponedeljek na plezalni steni v Krškem. Delo z njimi je zelo zanimivo ter poučno, zame in za njih.

Plezalec - Anej Drole Zorko, 6 let

Ker predhodnih stikov z delom z otroki še nisem imel, se vsak ponedeljek naučim kaj novega. Treningi potekajo v sproščnem vzdušju.

Trenutno se otroci še uvajajo v plezanje na bolder steni, saj tam plezanje poteka nekoliko drugače ter na malo višji ravni. Skušam jih spoznati s takšnim načinom treniranja ter jih navdušiti za nadaljnje plezanje in upam, da tudi tekmovanja. Trenutno dajem malo več poudarka na njihovo tehniko ter natančnost stopanja. Poleg tega pa spoznavajo tudi nove oprimke ter načine reševanja določenih problemov, ki se lahko kasneje pojavijo tudi na kakšni tekmi ali v naravni steni. Občutek imam, da takšen način vodenja treningov kar uspeva, saj so otroci vedno bolj zainteresirani in iz treninga v trening boljši ter iznajdljivejši na steni.

Ambrož Novak

Intervju - Aleksandra Voglar

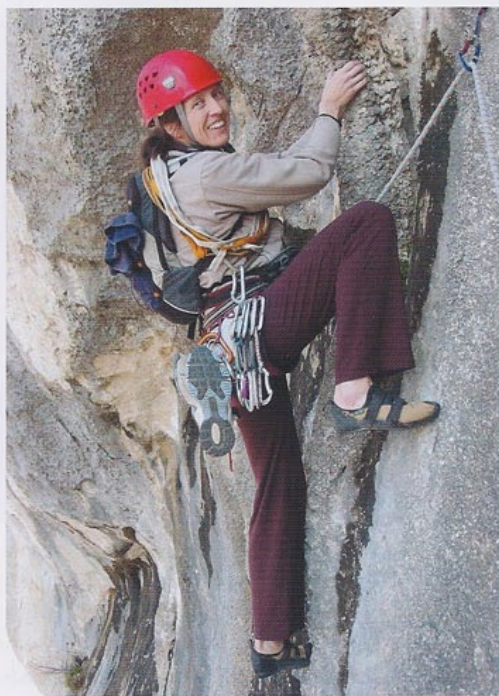
Aleksandra Voglar. Tako jo morda kličeta le njena in moja mama. Za večino pa je kar Sandra. Zanj gotovo lahko rečem, da je »corner stone« (vogelni (ali vogalni) kamen) našega kluba. Ženska, ki je v plezanju že dobrih 20 let (od leta 1989). V tem času se je zgodilo dosti, športnoplezalni vzponi do 7c, dolge alpske skalne smeri do 7a, big wall v Yosemiteh, kombinirane smeri v Franciji, odprave v Peru (vmes je nastala še prvenstvena smer Mene iščes sonce? z Andrejem in Tanjo Grmovšek v steni Sfinge v Peruju), tekmovanja v lednem plezanju, pomembne ponovitve. Na tem mestu velja izpostaviti prvo popolnoma žensko ponovitev smeri Eternal Flame na Nameless Tower v Karakorumu, v Pakistanu, s Tino di Batista in Tanjo Grmovšek, ki je odmevala tudi v mednarodni alpinistični javnosti. Verjetno ne bi mimo pihnil, če bi rekel da

je s tem vzponom PAK segel (mednarodno primerljivo) najdlje doslej (Torej Sandra, hvala!). A Sandra ni le skalnolednoekspedicijskofrikovskomišičastohlodnokrvni plezalni stroj. To bi pa res pihnil mimo! Je tudi mama sinu Matiji, je žena (Punca, partnerka? Hm, to bi moral Martina vprašat.), je trenerka, je učiteljica in mentorica danes že precejšnjim generacijam športnoplezalnih in alpinističnih nadebudnežev. In še zmeraj motivirana za dobro smer.

Ko se srečamo in beseda nanese na plezanje, alpinizem, iz tvojih besed še zmeraj veje nalezljiv entuziazem, veselje do plezanja. A drži, da kolikor vragaš, toliko se ti vrača – še leta?

Že v najstniških letih me je plezanje posrkalo vase. Bil je faks, bili so domači, bili ste vsi. Vsak večer pa sem v sobi samo razmišljala,

kam in s kom bi šla plezat jutri, čez vikend. Nalezljiv entuziazem? Ja, pa čeprav je moja forma na nivoju sina Matije. Še vedno sem prepričana, da je res skoraj vse mogoče. Kjer je volja ... Sama in s prijatelji sem si zastavljala vedno višje in vedno težje cilje. Na vseh odpravah sem presegala sebe, plezala, česar prej še nikoli nisem. In ko danes pred sabo gledam vse te mlajše obraze, natrenirane in izklesane teleščke, mi jih je kar škoda, da ne

počnejo morda kaj še bolj drznega. Toliko je vsega po svetu. Kar telo mi zadržeta in zapoje srce ob vsakem dobrem vzponu, ki ga opravijo naši alpinisti in seveda alpinistke.

Mislim, da mi je bilo velikokrat dano še več, kot sem vložila. Res, da sem k stvari vedno pristopila s polno mero pozitivne energije, želje in iskrami v očeh. Zato ne pomnim spornih situacij s plezalnimi partnerji, le uspešen in vesel dan, mesec.

Preizkusila si se v zelo različnih oblikah plezanja (špotno plezanje, večraztežajne skalne smeri, big wall – večdnevno plezanje skalnih sten, tehnično plezanje, ledni slapovi, kombinirano – s cepini po skali in ledu in drytool – s cepini po skali). Je plezanj več ali je plezanje eno?

Zame je plezanje eno. Je le več zvrsti tega športa. Kar mi nudi plezanje, ne vem, če bi mi lahko še kateri drugi šport. Saj ni dneva, letnega časa ali vremena (je sonce ali dež ali toplo ali mrzlo), da ga ne bi mogla gojiti. Omejuje me lahko le čas in seveda motivacija, cilj. Morda sem se v mlajših letih bolj posvečala samo skalnemu plezanju. Še vedno je v meni tisto pristno, prvinsko: ko se prsti dotaknejo skale, mi je smer v trenutku lažja, v meni eksplodira stroj in: Gremo mačka!

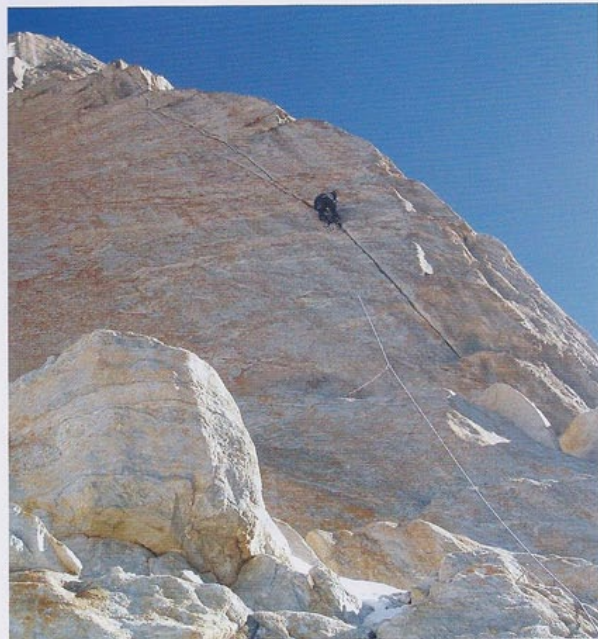
Skozi leta sem pri sebi ugotovila, da so mi druge zvrsti, kot so ledno plezanje, kombinacija, drytooling res dober zimski trening in s tem fantastična podlaga za pomladne in poletne skalne vzpone.

Ko zapreš oči – katera tura se ti prikaže pred očmi? Bi jo še enkrat (ali stokrat) ponovila?

Uf, teh smeri je res kar nekaj. Odvisno od trenutnega razpoloženja in forme, v kakršni sem bila takrat, ko sem plezala smer.

V Nosu sem prvič vlekla »prasico«, izvajala nihajne prečke, uporabila cooperhada, pridno čistila za sabo 10 in tudi več metrov počti, saj sva imeli s Tanjo le po 1 do 2 metulja prave velikosti. Pa sva vse skupaj vzeli kot petdnevno super zabavo. Prvič sem prvenstvene raztežaje vlekla v Sfinji, v Peruju. Ker se je Andrej poškodeval, sva bili s Tanjo odločeni, da brez preplezane stene in naše prvenstvene, ne gremo domov. Na koncu smo le vsi trije stali na vrhu. V Ranrapalci, v perujskih Andih, sem prvič, pa še ponoči, plezala kombiniran raztežaj. Še nikoli prej nisem

s cepini in derezami praskala po granitnih, delno zamrznjenih pokah. Kako te izčrpa večdnevno plezanje na višini pet ali šesttisoč metrov, sem na vrhu Trango Towerja lahko potrdila le še s solzami. Stiskalo me je tudi v marsikateri modernejši domači klasiki. Zapela

Eden največjih dosežkov ženskega alpinizma - Eternal Flame

sem si samo: Vem, da danes je srečen dan ... in nastala je zgodba za prijetne večerne klepete.

Sten in smeri je toliko, da želim vedno plezati nove in meni zanimive smeri. Morda pa kdaj za trening le ponovim kakšno klasično smer, še prej pozimi splezam kakšno grapo za trening.

Kateri je tvoj najlepši in kateri najbolj neprijeten občutek pri plezanju? Kateri žene naprej?

Sama bi oba občutka morda združila. Po drugem, če mi uspe, se takoj pojavi prvi. Sama pred nekim vzponom, ki naj bi bil zame

težji, veliko delam v glavi. Ko sem odločena, da bo šlo, po navadi tudi gre. Res, da ves dan v sebi nosim tiste težje dele smeri, ki sem si jih, kot take, zamislila. Več kot jih je za mano, bolj vre v meni zadovoljstvo. Vrh pa je tista pika na i, ko zakričim samo še f...! Morda perverzno, mene pa prelije z veseljem. Stara šola pač.

Apnec, granit, peščenjak (morda sem spustil katero kamenino). Katera skala je »najbolj tvoja« pod tvojimi prsti. A meniš, da lahko plezanje v neki vrsti skale iztisne iz plezalca več, kot v kateri drugi? Tvoja izkušnja?

V apnecu se moji prsti počutijo najbolj domače. Tisti občutek trenja, kaj bo še držalo, tukaj najbolj obvladam. Morda, ker sem v apnencu največ plezala in imam tu tudi najtežje prosto preplezane smeri. Granit mi na otip ni prijeten, prej bi rekla, da mi drsi. Lepo plezljiv je šamoniški granit, zame prosto nepreplezljiv (kar je več od ób) pa je yosemitski. Najtežje večdnevne smeri sem resda plezala v granitu, vendar največ tehnično. Je zelo čvrsta kamnina, zato so stene

in vrhovi res očem najbolj privlačni. Alpinisti smo njihovih strmin in drznih linij zelo lačni. Vedno, ko sem prišla pod tako steno, sem bila pri priči tako lačna, da sem jo v naslednjih dneh pridno kuhala, nato pa grizljaj za grizljajem pridno pohrustala.

V svojih alpinistično najbolj aktivnih letih si bila tako rekoč del cveta naših najboljših alpinistk (Tina di Batista, Tanja Grmovšek, Monika Kambič). V drugi polovici 90-ih in prvi polovici prve dekadje 21. stoletja ste počele odlične stvari (ženske ponovitve smeri v Peruju, Cerro Torre, Fitz Roy, Nameless Tower). Ste kaj črpale iz dediščine generacije alpinistk pred vami (Lidija Painkher, Marija Štremfelj, Marija Frantar, Betka Galičič)? Če da – kaj?

Pokazale so, da se da. Same smo združile njihovo in naše znanje in moči ter tako uspele v marsičem in marsikje. Ene še več. Seveda me je vedno podžgalo, ko mi je katera od dobrih starejših plezalk čestitala ali spodbudila k še, še več! V moji generaciji smo se nekako vse usmerile in odločile za plezanje težjih skalnih

Danes pleza veliko ženskih in to zelo dobro. Težje smeri premagujejo v mešanih navezah, kar pa te ne pripelje do take prepoznavnosti. Še več. Morda včasih žensko kar pozabijo omeniti, kadar se zgodi, da več oseb naenkrat pleza ali smuča isto smer. Sama si vedno priznam in se močno zavedam, da sem

in kombiniranih smeri. Tu smo našle več tistega, kar pravi beseda plezanje, kot garati na kak osemtisočak, kaj šele v njegovi steni. Pod vsemi ženskimi dosežki smo nekako potegnile črto, od vsakega pobrale najboljše in vse skupaj uresničevale v nam ljubih stenah.

Ko opazujem današnjo alpinistično sceno (če odmislim športno plezanje, kjer so slovenske plezalko v svetovnem vrhu), imam vtis, da ogromno deklet pleza, se ukvarja z alpinizmom (npr. ljubljanske alpinistične šole so tako rekoč polne deklet - Juhej!), a izstopajočih osebnosti (razen v zadnjem času že skoraj edinstvene Maje Lobnik - naj alpinistke leta 2009 in tudi najine soplezalko), ki bi nasledile tvojo generacijo (Tina, Monika, Tanja), skoraj ni. Kako si to razlagas?

imela na začetku vzpona moje kariere res dobre moške soplezalce, s katerimi sem preplezala marsikatero težko smer doma in po Evropi. Tako je v meni naraščala samozavest in dokončno zrasla, ko sem svoje doseženo znanje prenesla v žensko navezo. Tu pa lahko stvari vzcvetijo ali se zakomplicirajo. Vsekakor morata biti partnerici plezalno in v razmišljanju enakopravni. Z veseljem ji moram čestitati za vsak uspešno preplezan raztežaj, jo pohvaliti in spodbuditi za naprej. Tudi če spleza boljši vzpon, kot jaz, takoj čestitam. To pelje v zupanje in večno prijateljstvo. Kot pravi ena mojih soplezalk: Sandra me ne bo nikoli pustila na cedilu. Takšne besede mi poženejo adrenalin po žilah in nov dober vzpon je zagotovljen.

Da se še malo pomudiva pri ženskem alpinizmu. Ko razmišljam o moških ikonah alpinizma, plezanja, se hitro spomnim na Reinholda Messnerja, Toma Česna, Tomaža Humarja, Marka Prezlja, Frančka Kneza, Pavleta Kozjeka in še na kopico drugih. Pri plezalkah, alpinistkah je že težje, pri nas so mi prve asociacije Mira Marko Debelak, potem morda Marija Frantar, pa Marija Štremfelj in Martina Čufar, glede tujine pa Lynn Hill ter danes še Ines Papert in morda Josune Bereziartu – in potem se konča, oz. se že »tehta težo katere«. Imam vtis, da nekako ženske težje pridejo do statusa plezalske, alpinistične ikone. Zakaj?

Mira Marko je res plezala zelo težke smeri in če so jo še moški opevali, bo že res. Spomnim se, ko je bila Martina še na začetku poti, ko je splezala (morda je šlo za drugo težavnost, kar v trenutni razlagi ni bistveno) svojo prvo 8b v Miški, sedaj ne vem natančno, katero, so fantje, pa čeprav je imela smer že kar veliko fantovskih ponovitev, zbili oceno! Lynn so morali snemati s helikopterjem, da ji je moški svet v celoti priznal prosto preplezan. Nos. Ines pa danes podira vse moške ikone, res je dobra.

Procentualno se veliko manj žensk ukvarja s tem športom. Res se moramo velikokrat dokazovati v tem moškem svetu, vendar je na koncu vse lepo poplačano. Z voljo, trdom, vztrajnostjo, morda s prav to zadnjo lahko, kot kjerkoli, premikamo nemogoče.

Plezalke postajate tudi mame (ti, Tina di Batista, Lynn Hill, Ines Papert), zato malo intrigantno vprašanje. Je lahko sreča v družini, ob otroku, primerljiva s srečo ob dobrem plezalskem vzponu?

Dobro vprašanje. V življenju imam dve ljubezni: družino in plezanje. Z obema se ves čas ukvarjam. Ko sem doma, je to družina. Velikokrat mi na misel pride plezanje in naredi malo zmedo, in obratno. Samo gornišstvo in plezanje, moja najljubša športa, mi omogočata, da združujem oboje. Izlet na Bohor, po plezalni na Raduho, Oliver Dragojevič v Pakli. Vsi trije neizmerno uživamo. To je moja sreča. Ko pa se zvečer pakiram za vzpon s prijateljem ali prijateljico, me morda doleti včasih kak čuden pogled, vedno pa močna vzpodbuda. Ta dan

je samo moj in izkoristim ga do konca. Po preplezani smeri sem tako napolnjena, da doma še dooolgo ne morem zbrisati nasmeška z obraza. Tudi to je moja sreča.

Posavje z današnjo infrastrukturo (plezalne stene v objektih) in naravnimi danostmi (stene za športno plezanje in drytooling, zaledeneli slapovi) omogoča odlično izhodišče za treniranje za vzpone v gorah in v drugih plezališčih. Naše aktivnosti se počasi popularizirajo. Ti si sodelovala že pri mnogih plezalnih tečajih, imela predavanja. Kje misliš, da so še rezerve, možnosti, za razvijanje plezanja v Posavju oz. smo že dosegli meje?

Sama sem, lahko rečem, kar tričetrt svojih treningov in priprav na vse odprave, opravila kar v našem Posavju. Tu lahko opraviš res vse kondicijske priprave. Tek na Sremič, Bohor, kolesarjenje po naših gričih. Določena plezališča so že vrhunska, čeprav mala. Za trening vzdržljivostnega plezanja več kot zadoščajo.

In kaj je čar vsega? Vse je na dlani, vse to lahko opraviš popoldan, po službi ali šoli. No, z malo organizacije in podpore doma.

Sama bom v prihodnje svoje znanje res z veseljem delila vsem plezanja željnim. Je res lepa oblika rekreacije: si v naravi in hkrati dela, se razvija, oblikuje celo telo. Z vsemi vrstmi plezanja se lahko ukvarjaš do konca svojih dni, seveda na primernem nivoju. Tudi kdaj pričeti plezati, mi je že prav čudno vprašanje. Nikoli nisi prestar, da ne bi poskusil nekaj novega, razburljivega. Umetne plezalne stene so nam stvar samo še približale. V veliko pomoč, da bi plezanje še bolj približali ljudem, bi bila še vsaj ena velika plezalna stena v Posavju. Vsem pa, ki se bodo kdaj ukvarjali s plezanjem, želim, da si uspejo ta šport vnesti v svoj vsakdanji urnik. Meni je to zelo bogat popotnik, ki me spremlja doma in po svetu.

S Sandro se je pogovarjal Rok Levičar.

Rombon

Tokrat se je Erektorjeva pohodniška dvojica pozno v septembru odpravila na Primorsko. Zakaj zopet septembra, boste rekli. Prvič, zato ker se takrat konča ves cirkus glede učenja, izpitov in drugih stvari, povezanih s študijem, in drugič, ker konec septembra ni

možak nad Bovcem je najbrž vsem znan po soški fronti. Toda o zgodovini morda kdaj drugič. Zgodaj zjutraj sva parkirala v centru Bovca pred hotelom, zaširlala gozdarje, nato pa se z upanjem, da ne bo kapitalnih žuljev, podala na pot. Najprej po cesti proti Kaninski

prevroče niti prehladno za v hribe. Zelo je zanimivo, pravzaprav kar paradokсно, da se gremo v špici poletja raje kuhat na morje, kot da bi šli v hribe, kjer je hladneje, saj temperatura z naraščajočo višino praviloma pada. Drži pa tudi, da je poleti visoko v hribih radiacija izjemna, da vas zapeče kot na žaru ... In tega si na tem hribu zares nisva želela. Menda je poleti vzpon nanj, ki traja nekaj več kot štiri ure, manj primeren zaradi dolgotrajne izpostavljenosti soncu.

Erektorjeva dvojica, se je torej tistega jutra odpravila na Rombon. 2208 metrov visok

vasi, mimo cerkve in še nekaj sto metrov po asfaltu, nato pa desno na označeno planinsko pot, ki pelje najprej po gozdčičku, pa mimo ograjenih pašnikov, kjer se ovčke zberejo ob ograji in čakajo, ali se jih bova usmilila in darovala kaj za pod zob.

Zrak postaja vse bolj hribovski, pot pa vse bolj strma. Zanimivi se nama zdijo ostanki vojaške mulatijere, ki je tlakovana z velikimi kamni, in ki so jo pred približno sto leti na roke gradili vojaki. Čez nekaj časa pritegnejo najino pozornost vojaški rovi, izdolbeni v skalo, in ostanki zidu. Seveda si ne moreva kaj, da ne bi

pokukala v temne rove, vendar brez svetilke ne vidiva kaj dosti.

Pot se nadaljuje po strmih melišču ob vznožju sten. Slišiva in nato tudi vidiva svizce, ki ždijo na svojih skalah in se nastavljajo sončnim žarkom. Vsakršen poskus posnemanja njihovega oglašanja se izneveri, da ne rečem, da jih prežene. Z melišča zavijeva desno v grapo in se priplaziva na greben, kjer se odpre razgled proti Bovcu. Brž nadaljujeva proti vrhu, v pričakovanju še lepšega razgleda.

Grebenska pot je precej položna in se kar vleče. Pomahava nekaj planincem, ki že pridno maširajo proti dolini, in zagledava vrh. Majhni okrogli kakci na poti in zvok zvončkov nama naznanjajo, da bova na vrhu imela družbo. Koze in kozle, seveda. In to zelo radovedne, saj nisva še niti dobro prišla na vrh, ko so nama že prišli nasproti. Usedeva se na skalo, kozli, s svojimi velikimi rogovi, pa naju obkolijo. Sprva jih ignorirava, vendar se hkrati neprijetno počutiva, ko pa sta se najini telesi znašli na dosegu njihovih rogov, je postalo jasno, da so nama groteskno izbuljene oči odrekle gostoljubje. Mahneva jo nazaj proti Bovcu in skleneva da se ustaviva malo nižje, da pomalicava in se morebiti malo posončiva. Po četrh ure si res privoščiva počitek, se sezujeva in poležavava na topli skali. Toda kmalu zaslišiva »cing, cing, cing«, se ozreva proti vrhu in zagledava kozle in koze, ki hitijo proti nama. Hitro začneva pospravljati nahrbtnik in se obuvati, a že so pri nama. Poberem majhen kamen in ga vržem nekaj metrov v stran, da bi morda kozli skočili za njim, toda oni naravnost proti nama, midva pa v dir proti dolini.

Na tem mestu naj zapišem, da je bil to gotovo najhitrejši sestop Erektorjeve pohodniške ekipe v dolino, kar jih je do sedaj bilo in kar jih še bo v prihodnje. Med potjo navzdol sem slišal nekaj kritik, češ, kakšne ture izbiram, da bi se

lahko tragično končalo, da naj se naslednjič dobro pozanimam, če so na poti kakšne agresivne živali in podobno. Napetost in strah sta se v dolini vendarle podela in grozljivka se je postopoma spremenila v komedijo. Vendar se v Erektorjevi pohodniški ekipi vedno upošteva pripombe (in pohvale). Zato se bo ekipa, kot je praksa v razvitem svetu, zavoljo varnosti in miru na planinskih poteh, številčno okrepila. Štela bo eno pasjo glavo več.

Jan Kurinčič

Iz mojega gorniškega dnevnika

Vsaka tura, vsaka izkušnja, vsako doživetje, vsako novo znanje, vsako srečanje ... je nepozaben spomin, ki ga tudi fotografija ne more pričarati takšnega, kot je v naravi, takšnega, kot ga v danem trenutku doživim. Z leti bodo spomini zagotovo bledeli in ravno zato, da ne bodo tonili v pozabo, jih sedaj skrbno zapisujem v dnevnik. Vsega zapisanega bi bilo veliko, preveliko za branje, bi se naveličali, zato v tokratnem biltenu nekaj mojih »naj« utrinkov gorniškega potepanja v minulem letu.

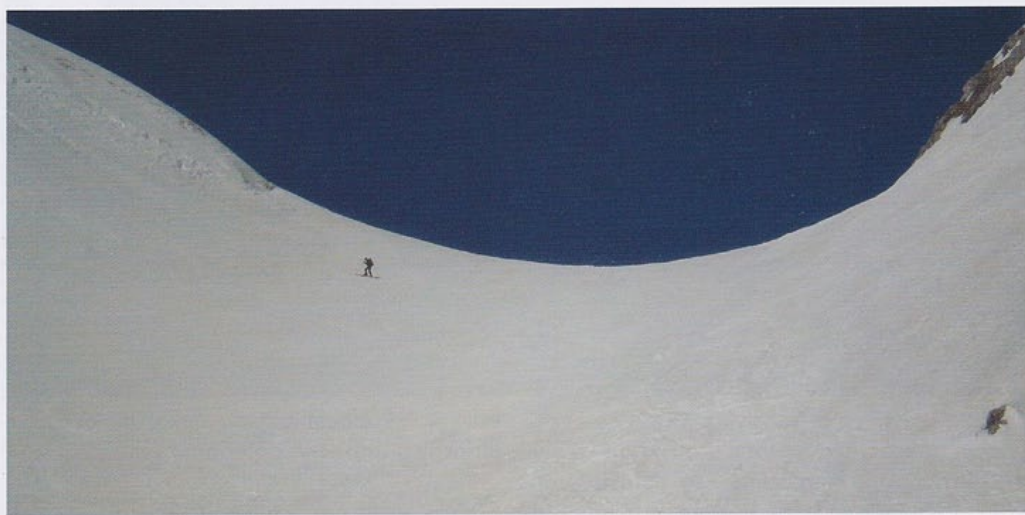
Začelo se je nekako takole: »Sem ti v očeh videl, da bi rada probala s turnimi ...« Debela snežna odeja pred vsako turo ponudi kupčijo: sprijazni se s svojo majhnostjo in ostani doma na toplem ali pa se potruji, prelij znoj in boš na vrhu poplačan z veličino osupljivih pogledov.

Sobota, 3. 1. 2009: Na drugem ovinku ob cesti na Vršič je urejeno manjše parkirišče, če tu ni prostora, pusti avto pri Eriki. Mrzlo, jasno jutro obeta sončen, vendar hladen zimski

dan. »Smučiči vedno drsijo, ob zaključku koraka se zadnja noga že dviga in s tem malo podaljšaš korak, celotna teža naj bo na eni ali drugi smučki, da zagotoviš boljši oprijem kož, ...« in tako dalje do sedmega pravila, nato pa pot pod noge. Seveda se mi je najprej zapletlo v prvem bolj ostrem ovinku. Le kako naj ga pravilno »skrožim«? »Na položnem terenu delamo okljuje z velikim premerom, ob vsakem koraku izmenjuje smučki prestavljamo v smeri zelenega zavoja.« Če bi že vnaprej vedela, kaj vse me še čaka ... Nadaljevanje poti po bližnjicah do Koče na Gozdu. Se zgodi, da gre tudi pri vzponu pot malce navzdol in problem – kako s kožami na smučeh, pa še med drevjem? Najprej je bil seveda pristanek

prvi pogled, sem se nekako skopala naprej. Kljub krajšemu počitku in čaju v Erjavčevi koči, sem tik pod vrhom Vršiča korak za korakom »ugašala«, a čakal me je še spust v dolino. Noge me seveda niso prav nič ubogale, leta in leta že nisem smučala, a mi je kljub temu nekako uspelo, da sem se, na smučkah seveda, pa čeprav po cesti, spustila v dolino. In čisto na koncu vzpodbudne besede: »Saj bo šlo!«

Nič, prav nič na tem svetu se ne more kosati z lepoto gora, ko prične nanje lesti pomlad. Še tako samotne poti se rešijo snežne odeje, oddahnejo si in pogledajo v beli dan spočite in nared za vsa nova doživetja. Višje v gori pa ... tam še vedno domuje starka zima.

Na turni smuki (Foto: arhiv Leonide Lipoglavšek)

v snegu in v hipu sem imela z njim napudran nos. Sledilo je izkopavanje in gremo naprej. Le kje se je vzela skoraj navpična bela strmina? Nekako se bo treba obrniti, a kako že, da ne bo vratolomnega padca? »Zelo velik naklon – postavimo se vzporedno s strmino, spodnjo smučko dobro usidramo, ...« Pa so se začele težave. Je šlo, pa ni šlo, pa enkrat boljše, drugič popolnoma zanič, a ker strmina le ni bila tako pošastna, kot se je zdela na

Sreda, 18. 3. 2009: Smučišče Sella Nevea v senci, ravno tako del vzpona od kočice Gilberti na sedlo Prevala, kjer so sunki vetra v Krnico odnašali moje omahovanje: »A tu dol, tu dol, da bi se spustila?« Strmo pod mano sama belina brez konca. Z malce strahu je šlo precej plug, malce po čez, malo po zadnji plati in ko sem srečno, cela in na nogah pristala na dnu krnice, so se noge tresle, pogled na belo strmino pa je bil osupljiv, nepozaben in

najlepši. Pa to še ni bil konec, saj se je bilo potrebno spustiti do postaje B, od tu pa kratka vožnja z gondolo na Kanin. Počitek s kavico na prijetno toplem soncu je deloval blagodejno, nato »obuvanje smuči v kože« in vzpon na Škrbino, kjer snemanje kož ovira in otežuje veter. Potem pa groza – kot hudič strm spust, ki ni dovoljeval mojega velikega vijuganja in blaženja strmine na Prevalo in nato še po smučišču Sella Nevea do parkirišča. Popoln dan je bil.

Sobota, 9. 5. 2009 – Javorniški rovt: »Samo pritisneš, pa greš.« Pa temu niti slučajno ni tako. Je že res, da je ta mala GPS naprava pametna, samo če je njen lastnik butast, prav nič ne pomaga, da jo ima. Zato vsem, ki imate ročne GPS naprave, v poduk: najprej vsaj na osnovni tečaj, potem pa bodite frajerji in nosite GPS s seboj. Vam povem, da ni tako enostavno, kot sem zapisala na začetku.

Poletni zrak migota, kapljice potu drsijo po koži in pljuča s strašanskim naporom vlečejo vase gosto soparo. Že vrsto let se sploh ne odločam več, kam bom šla na dopust – ali na morje ali v hribe. V hribe grem!

Sobota, 1. 8. 2009: Sonce je šele vstalo izza Kurjega vrha, ko v strugi Pišnice oprezam za najbolj verjetnim prehodom, ker mi GPS sled vztrajno kaže desno. Zaupam temu »tracku« in poiščem najlažjo možno varianto v krušljivem, z rušjem redko poraščenem svetu in ko na travni vesini že skoraj obupam, da sem pravilno izbrala, se ozrem na GPS in nekaj korakov za tem stopim na udobno lovsko stezico. Samo »track« me je reševal na tem brezpotju, da sem po krepkih štirih urah hoje po divjem in samotnem svetu, ki mi je tako zelo drag, stopila na markirano stezico proti Slemenovi špici. Prav lahka je bila odločitev ali na desno proti vrhu, kjer bi »padla« v množico glasnih turistov, ali za nekaj korakov »vklopim odzivnik – dober dan«, se potem izgubim med rušjem

in še nekaj časa uživam na »mojem« samotnem Prednjem Robičju. Sestopam na Vratca in dalje do Erjavčeve kočice, kjer naj bi ulovila avtobus, pa mi pobegne. Nič se ne obremenjujem (le kaj bi si človek še tu gori, kjer je tako lepo, delal probleme) in jo po stari ruski cesti in potem po vseh možnih bližnjicah mahnem nazaj v Kranjsko Goro, kjer sem zjutraj začela osem ur dolgo, nepozabno turo.

Nedelja in ponedeljek, 15. in 16. 8. 2009: A verjamete v usodo, v naključja? Kaj pa vem, kaj bi rekla? Mogoče priložnost? Nekaj od tega že. Oklevala sem, ker nisem verjela sama vase, da zmorem, pa sem kot že tolikokrat slišala le: »Zakaj že?« Trda tema je še, meni neznan kraj ali bolje rečeno redko prižgane luči, bežijo mimo nas drug za drugim, počasi se dani, a ura je zgodnja in na parkirišču Lucknerhaus je še vse tiho in mirno. V daljavi uzremo naš cilj – visoko je, visoko in daleč, zelo daleč. Nič ne rečem, do kočice Lucknerhütte, pa še tudi do 2801 m, kjer je kočica Studelhütte se lahko brez velikega tveganja poda vsak, ki ima voljo, čas in vsaj malo kondicije. Če boste tiho kot miške in boste imeli kanček sreče, mogoče vzrete svizce, ki zavijajo čokolado. Naprej pa, naprej nikar sami brez izkušenega vodnika in brez naveze, ker je lahko nevarno, saj nikoli ne veš, kje te čaka grozeča ledeniška razpoka. Po prečenju ledenika še strm vzpon po zavarovani poti do Erzherzog-Johann Hütte, kjer po kosilu v zavetju kočice »zaseda« naša mala skupinica in skoraj soglasno sprejme sklep, da se na vrh odpravimo jutri zarana. Višina, utrujenost, tudi vtisi tega dne so najbrž naredili svoje, saj me kmalu po kosilu »zmanjka« in prav nič drugače ni po večerji, čeprav je v mali sobici kljub poletju in dvema odejama pošteno mraz. Nabiram moči za nov dan, ki je jasen, mrzel, na grebenu tako močno piha, da jemlje dih, vendar naša četica opremljena z derezami, cepini, čeladami, v navezi in pod budnim očesom našega izkušenega vodnika,

hrabro stopa proti vrhu. Z vsakim korakom smo bližje cilju, sneg, led, granit in zahtevnost poti ne dopuščajo napak, pa vendar misli za trenutek odtavajo daleč domov k mami. Še samo nekaj korakov ... Za nekaj kratkih hipov ne pridem k sebi ... a sem res na vrhu? Grossglockner. Kljub temu, da se silno trudim, da bi jih zadržala, ne gre, premagajo me solze sreče. Mami, da boš vedela, vedno in povsod si z mano – hvala, da sem, in hvala, ker me razumeš. Po poti vzpona se je naša skupinica varno spustila do Orlovega gnezda in nato v poznih popoldanskih urah v dolino. Bilo je ...nepozabno, lepo ... saj ne najdem ravno pravih besed ... Upam, da razumete.

Torek, 8. 9. 2009: Luna še ni šla spat, ko sem bila že v Krnici, od koder sem nadaljevala turo čez Lipne prode, ob vznožju Gamsove špice in se nato ob jeklenici povzpela na Lipnico, kjer sem se prvič tega dne spogledala s svojim ciljem. Tine Mihelič je zapisal, da tistemu, ki se še ni vzel na Špik, že ne prizna statusa gornika. Je že vedel zakaj – in danes vem tudi jaz. Pa vas vprašam: »A mi priznate naslov mojega članka?« Ker je močno pihalo, sem le za kratek čas uživala v ponosnem zadoščenju na vrhu martuljškega prvaka in v dolino sestopila skozi Kačji graben.

Sama sivina, gosta megla, sivo nebo, siva občutja dan za dnem. Pa vendar nekje, nekje mora biti sonce. Neko prepričanje je govorilo o tem, nekaj me je vleklo na pot. Sivina dneva dolgo ni pojenjala, na trenutke se mi je celo zdelo, da je čedalje močnejša. A gosta tančica megle se je vendarle začela redčiti, pretrgali so jo sončni žarki, postajalo je svetleje. Meja temačnosti je izginila.

Nedelja, 22. 11. 2009: Vedno znova se vračam tja gor: z avtom, peš, s kolesom, s turnimi smučmi, pa spet z avtom, pa spet s kolesom, pa s turnimi smučmi in tudi tokrat je bil prelaz Vršič izhodišče jesensko-zimske ture na

Malo in Veliko Mojstrovko. Prijetna družba, čudovito, čeprav skoraj malce preveč vetrovno, a sončno vreme in začetek kratkega zasluženega dopusta po uspešno končanem magisteriju sploh ne bi mogel biti lepši.

Nedelja, 20. 12. 2009: Še včeraj je snežilo, danes pa jasno, ledeno mrzlo jutro. Prava zimska idila, čeprav je bilo za moj okus malce preveč minusa. Brrrr – neprijetno in hladno, če pozabiš pravočasno namestiti lavinsko žolno tja, kamor na turi sodi. Samo ozka gaz – smučina vodi od kočice Gilberti na Prevalo, a za vzpon zadostuje. Da mi ne bi bile stvari kar naenkrat prelahke, naj bi bil tokratni spust po »celcu«, pa sta me rešila kar dva ratraga, ki sta urejala progo za smučišče oziroma povezavo Kanin-Prevala-Sella Nevea. In še en fantastičen zimski dan se je zaključil s smučanjem po urejenem smučišču, kjer pa me je »čakalo« smučanje z rokami pred sabo in palicami na rokah. Najprej seveda moj dvom, da mi bodo padle na tla, da bom padla, da ne bom zmogla, da ... Pa se je nekako vse izšlo in priznam – kljub temu, da sedaj pa že kar nekaj malega znam, rada slišim: »Saj gre.« »Hvalal«

Leonida Lipoglavšek

Z vrha Male Mojstrovke na smučkah

Končno sem zbrala pogum, iz kleti privlekla za v gore ne najbolj praktično smučarsko opremo, in se namenila na svoj prvi turni smuk. Če to bo ali ne, sploh ni bilo pomembno. Pomemben je bil namen in to, da so smučke v avtu.

Bila je to dvodnevna skupna tura našega alpinističnega kluba, v okviru naše družine

pa plezalno-sankaško-smučarska odprava pod vrhove Julijcev, na Vršič. Prvi dan aktivnosti v snegu in ledu je pripadal Mateju, midva s Tevžem pa sva se preizkusila v malo daljšem spustu s sanmi po vršiški cesti. Po nekajurnem počasnem premikanju po gorejskih cestah in nato še napornem manevriranju na polnem, zasneženem parkirnem prostoru pred Kočo na Gozdu je bila to prava sprostitvev. Tudi mrz, ki je počasni kazal svoje zobe, nama ni mogel do živega.

Zvečer, kot že mnogokrat, so v prijatni družbi ob hrani in pijači tekle debate o vse mogočih pripetljajih in dogodivščinah v gorah, padali so takšni in drugačni nasveti. Predvsem Arno je bil je zgovoren, kot že dolgo ne. (Kačja slinca je naredila svoje.) Strinjali smo se, da se vse premalokrat razgovori in da bi s svojimi nasveti mladim, zagretim, plezanja in smučanja željnim prihranil marsikatero neumnost v gorah. Sprejeti so bili tudi načrti za naslednji dan. Ha! Drugi dan je pripadal meni. Smučanje – seveda! Pa še nekaj grapic bi preplezali. Noben problem!

»Ja, samo – kako bom pa svojo alpsko opremo gor tvorila?!«

Počasi so načrti o smučanju postajali nerealni. Seveda me je bilo sram, da bi koga prosila za pomoč pri tvorjenju v tistem trenutku skrajno neprimerne smučarske opreme. Ampak fantje so bili zlati. Kot bi mi brali misli, so optali vsak po en čevelj vsak eno smučko in smo šli. Brez odvečnih besed. Vedno jim bom hvaležna! V nasprotnem primeru bi še danes ostala le pri dobremu namenu smučati s kakšnega zasneženega vrha. Da pa prvič le ne bi tako lahkotno vijugala z vrha Male Mojstrovke, smo tisti dan začinili še s tremi vzponi v bližnjih grapah, in sicer po Butinarjevi gor, po Pripraviški dol in po Zupančičevi proti vrhu. Posamezniki so kar pošteno čutili posledice prejšnjega večera, meni pa so se baterije tudi vztrajno praznile. Na vrhu Male Mojstrovke sem bila čisto izčrpana, lahko bi samo še sedela in sedela ter opazovala bližnje vrhove v soncu. Ostala sem brez volje, da bi se spustila še kam s smučkami. Ampak fantje so se potrudili, prinesli opremo na vrh, jaz pa sem morala požreti vso utrujenost in se na smučkah spustiti v dolino. Z Gorazdom sva napadla prvo pobočje. Na začetku je izgledalo vse skupaj bolj neprepričljivo, kmalu pa so noge postale prožnejše in je kar šlo, pa šlo ... In kaj mi je preostalo drugega, ko da od veselja in užitka »zajuškam« na vse grlo. Seveda brez padcev ni šlo, ampak užitek je odtehtal vsako bolečino. Vmes sem v uho ujela še kakšen Gorazdov nasvet, kje moram biti še posebej previdna, kako smučati po ne ravno idealni snežni podlagi ... pa je šlo ... z vrha do kočice na Gozdu, naravnost mojima fantoma v objem.

Tako se je zame odprla sezona turnega smučanja. Sčasoma sem tudi fisto manj primerno opremo zamenjala s »tpravok«, tako da hrbet ne trpi več, ne moj in ne mojih smučarskih souživačev. O kondiciji in ožuljenih nogah pa kdaj drugič.

Romana Šalomon

Ne kam, temveč s kom

Vsaka zadeva v človekovem življenju dobi svojo vrednost šele, ko se konča. Šele ko poznamo konec, zares razumemo začetek in vse, kar se je zgodilo vmes. Od treh najpomembnejših trenutkov vsakega potovanja je zadnji, vrnitev, zame najsrečnejši. Ljubo doma, kdor ga ima, je modrost le, če nas nekdo čaka z ljubeznijo, kajti dom niso stene, temveč tisto med njimi. Poleg vrnitve sta najpomembnejša trenutka vsakega potovanja še odhod in odločitev za potovanje. S Silvom Rožmanom sva se za potovanje v Kirgizijo odločila na Jalovcu, februarja 2009. Želja po 7134-metrskem Leninovem vrhu se je zanesljivo porodila zaradi zgodb o težkih preizkušnjah, ki so jih mnogi opisali na internetu. Za najin načrt so bile zelo koristne tudi izkušnje Gorazda in Nejca Pozveka, ki sta kot prva člana Posavskega alpinističnega kluba poskusila osvojiti vrh

avgusta 2008, a ga nista zaradi dveh problemov, ki preprečita uspeh večini.

Prvi in najhujši problem je spremenljivo vreme. Gore nisem imel za zahtevno, kajti na internetu sem našel zgodbo o Rusu, ki je na vrh prinesel kolo in se po snegu peljal navzdol. Kljub temu pa me je h globokemu razmisleku pripravilo dejstvo, da vrh osvoji le petina vseh, ki poskusijo, zato sva s Silvom do odhoda sklenila, da bova svoj čas posvetila predvsem ogledu dežele, ne pa čakanju na lepo vreme, za kar nekateri porabijo tudi po tri tedne in na koncu ostanejo brez vrha. Tako sva prvi motiv za potovanje, vzpon na Vrh Lenina, počasi predelala v povsem drug motiv – spoznati neznano deželo.

Dežela

Kirgizija je velika za deset Slovenij, prebivalcev pa ima 5,4 milijona. Gorata je še bolj kot Švica, saj je povprečna nadmorska višina te dežele kar 2750 m, 30 % dežele pokrivajo snežišča in ledeniki, povrhu vsega pa je od vseh držav na svetu najbolj oddaljena od

Pik Lenina (Foto: Nejc Pozvek)

morja. Glavno mesto Biškek leži na severu, v Čujski ravnici, po kateri teče meja s Kazakstanom. Poleg te, je edina ravnica, kjer je možno poljedelstvo, Ferganska dolina, ki je enako kot Čujska, le v manjšem delu pripadla Kirgiziji – glavnina pripada Uzbekistanu. Glavni del dežele predstavlja zahodni del gorovja Tien Šan, Nebeško gorovje, ki je podobno evropskim Alpam, le da je dvakrat daljše, dvakrat širše in precej višje. Višine vrhov so od 3000 do 5000 metrov, na Kitajski meji se z Vrhom zmage dvigne celo čez 7000 metrov. Južni rob dežele pa predstavlja Pamir, katerega prva veriga je Alajsko gorovje, ki ga moramo prečkati, če želimo v Pamir iz Oša. Izhodišče za pristop k Leninovemu vrhu, ki leži na jugu na meji s Tadžikistanom, je Alajska dolina z višino okrog 3000 metrov.

Industrijsko je severni rob države bolj razvit, v Ferganski dolini prevladujeta od industrijskih panog rudarstvo in energetika, saj je reka Narin praktično v celem toku izkoriščena za hidroenergijo. Zelo pomembno je rudarstvo zaradi bogatih zalog zlata, svinca, cinka, živega srebra, antimona, molibdena, volframa, bakra, kositra in bizmuta. Oš je glavni center južnega dela države, hkrati pa center etnične skupine Uzbekov, ki jih je v Kirgiziji okrog 14 %. Midva sva praktično ves čas preživela v območju, kjer prevladujejo Uzbeki, zato sva spoznala predvsem njihovo gostoljubnost.

Rusi so kot bivši kolonizatorji še vedno najbogatejši sloj družbe in skoncentrirani na severu v Biškeku in ožji okolici. Njihov delež se po letu 1991 nenehno zmanjšuje, sedaj jih je že manj kot 12 %, raste predvsem delež Kirgizov, ki jih je 65 %, preostalih 8 % predstavljajo Tadžiki, za njimi so še Korejci, Kitajci in Nemci (ki jih je Stalin priselil iz vzhodnega dela Sovjetske zveze). Prirast prebivalstva se v zadnjih letih zmanjšuje, kljub

temu pa je družba še vedno zelo mlada, saj predstavljajo dve tretjini prebivalstva mladoletniki. Poleg islamske tradicije in patriarhalnih odnosov je verjetno tudi izobilje mladenk krivo, da so ženini zelo iskani. Vedno, ko sem omenil, da Silvo še ni poročen, sva dobila na ogled kakšno mladenko. Iz previdnosti se v resne pogovore o doti in drugih zadevah nisem spuščal, bilo pa je očitno, da sva zanje bogataša, ker sva z zahoda. To je statistično tudi res, saj je slovenski bruto domači proizvod na prebivalstva 15-krat višji kot v Kirgiziji.

Sporazumevala sva se v rokovnjaški slovanščini, kar pomeni nekaj ruskih besed, veliko hrvaških in slovenskih, veliko pantomime. Vsi govorijo rusko, v mestu pa ni bilo težko najti koga, ki je vsaj površno znal angleško. Seveda na Leninovem hribu, ki je najbolj turistična točka cele Kirgizije, večina govori angleščino.

Zadnji teden sva preživela v gorski vasi Arslanbob na višini 1700 metrov. Nebeško gorovje je iz svetlejših apnencev in pobočja so bolj podobna našim Alpam, zato so tam širitisočaki veliko bolj prijazni in vabljivi kot Pamir ali Zahodne Alpe. Še posebej so ta pobočja primerna za turno smuko, saj lahko v

Arslanbobu pozimi ne smučeh krenemo kar s praga bivališča, se vzpnemo preko položnih pobočij na višino 4000 metrov in isto pot presmučamo navzdol. S takšno ponudbo želijo privabiti tuje turiste v turistične vasi, v katerih pospešujejo turizem na podeželju pod pokroviteljstvom fundacije WWF. V vsaki od teh vasi so vključili prostovoljce med domačini, ki so pripravljene na svojih kmetijah gostiti turiste, izobrazili so gorske vodnike in nakupili osnovno opremo. Tako lahko turist naroči kakršenkoli izlet. Vodniki so pripravljene postaviti šotore, najeti kuharja, razkazovati zanimivosti, spremljati goste na raznovrstnih turah, od smučarskih do alpinističnih.

Vas z 12000 prebivalci – ja, prav ste prebrali, dvanajst tisoč – je zanesljivo bolj ekološka kot katerikoli zaselek v Evropi. Večina hiš je zgrajenih iz glinaste zemlje, ki jo kopljejo sredi vasi, način življenja pa je zgledno skromen predvsem pri uporabi potrošniških dobrin, s katerimi zahodnjaki uničujemo ves planet. Bivanje na kmetiji je nadvse prijetno, saj je hrana resnično sveža in povsem domača. Način življenja preprosto še ni tako materialističen, da bi hrano kupovali v trgovini, zato so vsa živila z domačih vrtov. Hladilnikov in mikrovalovnih pečic tako rekoč ne poznajo. V poletni prehrani, ki sva je bila deležna midva, je osnova sezonska zelenjava z domačega vrta, predvsem korenje in krompir. Svinjine nimajo, saj je dežela muslimanska, vsega ostalega mesa vključno s sladkovodnimi ribami pa je v izobilju. Najpogosteje je v obroku govedina ali bravina.

Poleg izvrstne, okusne hrane je najbolj izrazit mir. Tudi čez dan so zvoki prijetnejši kot pri nas, saj je ropotajočih strojev zelo malo. Zadnji tovornjaki, s katerimi vozijo seno z višjeležečih košenic, so potihnili pred mrakom in v vasi je zavladal spokojen mir, kakršnega lahko začutimo le še ob filmu Cvetje v jeseni. V Arslanbobu sem lahko skozi okno opazoval

prižiganje in ugašanje zvezd, saj ni bilo nikjer reflektorjev in razsvetljenih cerkva, ki bi slepili pogled na nočno nebo. Drugi razlog, zaradi katerega bi rajši živel v muslimanski kot krščanski deželi, je spokojno, melodično muzeino klicanje vernikov k molitvi, ki se je razlilo preko streh nežno kot sapica, da včasih sploh nisem bil prepričan, če ga res slišim. V primerjavi z nasilnim, hrupnim in vsiljivim razbijanjem krščanskih zvonov so muslimani že kar umetniški, ne samo vljudni.

Seveda je tudi pri tem pomemben vpliv komunistične ideologije, ki je deželo napravila versko veliko bolj zmerno, kot bi bila sicer. Mošeje so zelo redke, predvsem veliko redkeje kot cerkve pri nas. Nasprotno pa je moškošovinistična tradicija, ki je značilna tako za rimokatoliško cerkev kot za islam, v Kirgiziji veliko bolj opazna kot pri nas. Na vasi sem doživel, da se je ženska izognila srečanju na cesti v velikem loku in zelo skrbno gledala proč, da ne bi ujel njenega pogleda. Zakriti obrazi so sicer redki, naglavne rute in krila do tal pa so zelo pogosti na vasi in v mestu. Na vasi sem tudi začutil rahlo zadržanost in predvsem pretirano spoštljivost moških, kar sem povezal s tem, da sem na daleč prepoznaven zahodnjak. V mestu pa o kakršnikoli zadregi ni bilo sledu pri nobenem moškem in pri večini žensk. Vsi so naju radovedno pogledali, naju ogovarjali z odkritimi pogledi in prijaznimi vprašanji. Še posebej pa so bili očarljivi otroci, ki so ponosno pozirali pred fotoaparatom in brez vsakega strahu pred tujcem kazali svojo radovednost.

Pri potepanju po mestu in vasi so naju navdušile njihove »gostilne«. Čajnice se od gostišča ločijo po tem, da v čajnici lahko naročimo le njihovo obliko prigrizka – samsa, v gostišču pa raznovrstno kuhano hrano. Samsa je drobno narezano meso s praženo čebulo, zavito v tanko testo. V obliki kepe jo prilepijo na obok zidane peči, brez katere ni

nobeno dvorišče niti čajnica. Pečena je v 20 minutah. Kruh pečejo na enak način, videti pa je kot manjša pogača. Na mizi se kruh vedno razlomi z rokami, nikoli ga ne režejo.

Hrib

Ker sva bila res odločena, da bova že prvi dan slabega vremena spakirala in šla na potep, je narava popustila in vreme se je dan pred najinim prihodom izboljšalo, bilo vsak dan lepše, na dan vzpona na vrh brez karšnega koli oblaka ali meglice, dva dni po najinem odhodu pa se je spet pokvarilo. Torej, narava nama je dala svojih 50 % možnosti. Vse ostalo je bilo odvisno od naju.

Drugi sklep je bil, da se bova obvarovala okužbe prebavil, saj driska prizadene kar

veliko osvajalcev in mnogim prepreči pot do vrha. Pomanjkanje energije in dehidracija sta lahko na višini 5000 metrov in višje smrtno nevarni, še posebej, če pride do vremenskega preobrata. Zato sva se odločila, da vzameva s seboj svojo običajno hrano, čebulo in česen, predvsem pa, da se ne dotakneva tuje posode v taborih ob vzponu, dokler ne osvojiva vrha. Mikrobi za drisko se lahko prenesejo le s postano hrano in pijačo, predvsem pa s slabo umito posodo. Da je na ledenikih vsa

posoda slabo umita, pa je verjetno samoumevno. V taboru na ledeniku se vsako leto skrižajo mikrobi z vseh kontinentov, zato sva se pri vzponu dosledno držala svoje žlice, svoje skodele za čaj in svojega piskra.

Uspela sva zaradi sreče z vremenom in neka-jletnih izkušenj z ultramaratoni in trekingi, pri katerih sva doživljala celodnevne napore in dehidracijo. Nisem pa vaje mraza in na žalost ga tudi pričakoval nisem. Zato sem imel nekoliko preslabo oziroma pretanko obleko, čevlje in spalno vrečo. No, vse sva preživela po partizansko. Silvo je sploh partizan po duši in telesu. Pravi osvajalec sveta. Vse pretrpi molče, noben prepah ga ne gane, spi v mrazu, v temi ali na soncu, sit ali lačen, nikoli

ga ne zanohta, z vrečko krljev in dva deci vode lahko gara ves dan. Če vrvice brnijo in šotorske plahte frfotajo, je to zanj samo uspavanka, če je kisika premalo, je to zanj dodatno uspavalo. Tako ni čudno, da je bil na hribu ves čas močnejši in hitrejši od mene. Še sreča, tako se nama ni bilo treba pogovarjati, kdo bo nosil šotor. Pa še dovolj toplo sapo je imel, da mi je pomagal ogreti prste na nogah, ko me je že grabila panika, da so mi zmrznili.

Tehnično je Leninov vrh lahka gora, malo daljši vzpon, pri katerem ni potrebna posebna oprema. Palice so dobrodošle, ampak Silvo je zmozel tudi brez njih. Pomanjkanje kisika je tisto, kar spremeni vzpon v dolgo matracijo. Strinjam se, da morajo domačini čim več zaslužiti s tem masovnim alpinizmom, zato je prav, da turistično podjetja, ki vodijo taborje, svetujejo čim daljšo aklimatizacijo. Tako zaračunajo več nočitev v taborih, večkrat gredo nosači gor in dol, več hrane in pijače prodajo. Ampak več dni, ko smo na hribu, večja je verjetnost, da se bo

vreme pokvarilo, da bom dobil drisko ali da bo šlo kaj drugega narobe. Midva sva opravila na najin način. Zagnala sva se v hrib in grizla.

Izhodišče je bil bazni tabor na višini 3600 metrov. Do njega sva potovala iz Oša z avtomobilom po zelo slabem makadamu. Pot je prava kalvarija, če ima človek smolo, kot sva jo imela midva. Najin taksist, ki nama ga je priskrbela ena od turističnih ponudnic, je imel celo za tamkajšnje standarde slab avto in še slabši odnos do potnikov. Če bi mu plačala vnaprej, kar je zahteval v Ošu, bi naju verjetno že po nekaj kilometrih odložil in zapustil. Tako pa je vozil, vidno nezadovoljen, z odprtim oknom in cigareto, predvsem pa jezen na ves svet. Avto je bil za odpad. Vsaka guma s svojega konca sveta in pošteno zlizana, zato smo do Alajske ravnice štirikrat menjavali kolo in popravljali izpušno cev. Namesto ročne zavore samo luknja, pokrita z odejo, da ni preveč pihalo. Vetrobransko steklo je bilo tako razpokano, da me je skrbelo, kdaj se bo sesulo, a motor je na srečo vzdržal vseh 12 ur vožnje.

Prvi dan sva se vzpela na ledenik, kjer je tabor 1 na višini 4300 metrov. Drugi dan sva počivala, se tretji dan povzpela v tabor 2 na višino 5400 metrov in četrti dan spet počivala. Logično se mi zdi, da se telo najhitreje prilagodi višini, če po vzponu na tej višini tudi spimo, ne pa, če se spustimo in prenočujemo tam, kjer smo štartali. Četrti dan sem po neprespanih nočeh, zadnji malici in popolni premraženosti v spalni vreči že vedel, da nisem sposoben preživeti še nekaj noči na hribu – da bi recimo lezla še v tretji tabor na višino 6100 metrov in še tam ždela en dan. Zame sta bili samo dve možnosti: na vrh ali pa v dolino, na toplo. Zato sem popolnoma preveril, če je nebo jasno. Polna luna je svetila točno z vrha gore. Peti dan ob enih ponoči sva krenila iz dvojke, porabila tri ure in pol

do tabora 3, tam zaradi mraza počakala na sončni vzhod in okrog druge popoldne prišla na vrh. Ob šestih zvečer sem v taboru 2 pogledal na uro in izračunal, da sva porabila za vzpon 17 ur. Najprej naju je presenetil vzpon, ki se je proti vrhu neznosno vlekel, potem pa še spust, ki je bil neverjetno hiter.

Tabor 2 pod Pik Leninom (Foto: Nejc Pozvek)

V meni je zelo živ spomin na vsa negativna čustva, ki so me mučila na tem hribu. Ob dejstvu, da hodim v hribe izključno zaradi užitka, si takega vzpona ne želim več. Z lepoto naših hribov se Pamir ne more primerjati. Pik Lenina je prevelik in z njega nisem videl ničesar. Okoliški vrhovi so bili videti tako kot če z Grintavca gledam Triglav. Premajhni in predaleč, da bi bili lepi. Gora je namreč velika kot cele Savinjske Alpe skupaj, povrhu pa je vršni del tako položen, da ni nobenega razgleda na pobočja, v globino, na grebene. Seveda bi nama bilo veliko lažje, če bi se zelo počasi in zelo temeljito aklimatizirala. Ampak potem ne bi videla vrha. Ujela sva namreč najlepši teden v letu 2009. Sreča je bila spet na strani drznih, ker sva bila dovolj drzna, da sva opravila vzpon v petih dneh. Če bi vzpon nategnila za dva dni, bi nastradala.

Uspelo nama je to, kar nas učijo vse pravljice, vključno z Biblijo in Koranom – na pot sva odšla odprtih src in našla zaklad. Pogum, da se na poti nisva prestrašila, sva si spotoma krepila s prijaznostjo domačinov. Zaključiti pa moram z najpomembnejšim naukom s tega potovanja. Bolj kot kam in kako, je pomembno s kom. Če bi Silvo ne bil najboljši možni družabnik, bi spomini na dogodivščino ne bili tako lepi.

V imenu obeh se zahvaljujem županu občine Brežice za finančno pomoč. Zaradi najpogostejšega vprašanja, koliko je to stalo, pa še seznam stroškov. Na varčen način takšen izlet ne stane več kot 1500, dodaten luksuz pa je brez velikega iskanja ali pogajanj precej cenejši kot pri nas. Najdražje so vse storitve na hribu, vključno s hrano.

Povratna vozovnica Zagreb–Moskva–Biškek je stala 950 pri hrvaški agenciji preko interneta. Let iz Biškeka v Oš je stal 40. Vedno je treba notranja potovanja plačevati na kraju samem, saj so domače cene najnižje. Prevozi s taksiji so v Kirgiziji smešno poceni. Za 200 km v okolici Oša sem plačal 10, 700 km po glavni cesti čez Nebeško gorovje do Biškeka pa samo 40. Seveda se je ob tem treba sprijazniti s tem, da voznik skuša dobiti čim več potnikov, zato so na zadnjih sedežih pogosto trije. Skupno sem za prevoze porabil 150.

Bivanje je prav tako poceni. V mestu je dvo-posteljna soba s klimo, kopalnico in zajtrkom 16, povprečno kosilo manj kot 1, vsa hrana in čaj tako poceni, da sem se počutil kot izkoriščevalec kljub obilnim napitninam. Britje in striženje skupaj sem plačal približno 1,5.

Za vzpon na Leninov vrh turistični vodniki zagotavljajo, da je potrebno posebno obmejno dovoljenje, ki ga zaračunajo 35, vendar to ni res. Kasneje sva v pogovorih z domačini izvedela, da je to bilo res v socialističnih časih,

sedaj pa je za agencije to le dobiček oziroma dodaten davek. Recimo neke vrste turistična taksa. Ker ni previsoka, jo odobravam, prav pa bi bilo, če bi jo porabljali tudi za odstranjevanje vseh odpadkov, ki jih turisti prinesemo na ledenik, domačini oziroma skrbniki taborov pa vse skupaj odlagajo v ledeniške razpoke. K neizogibnim stroškom je treba prišteti še 70 za vstopno vizo, ki se dobi in plača kar na letališču ob vstopu v državo.

Bivanje na turistični kmetiji v gorski vasi je še cenejše kot bivanje v mestu.

Bojan Jevševar

Leto Abrahama

Hitro tečejo leta. Ne zdi se mi še tako daleč, ko sem se prvič navezal na vrh pod severovzhodnim razom Male Mojstrovke. Bilo je pred več kot dvaindvajsetimi leti. Potem pa smo plezali, vsako leto več, težje in s še večjo strastjo. Skoraj ni minil vikend, ki ga ne bi preživeli v hribih. No, način življenja, ki ga živimo, je počasi začel vplivati tudi na to, da sem plezal samo še s strastjo, včasih še tudi težko, toda ne več veliko. Leto, ki je za nami, je bilo zame, kljub temu, da tega seveda nisem hotel priznati, vseeno malo drugačno. Praviijo, da je pri petdesetih poč neka prelomnica, in sicer zaradi ne vem česa vsega. No, meni je bil pa to samo nek dodaten motiv, da si dokažem, da se v glavnem nič bistveno ne spremeni. Kako pa naj bi si to dokazal? Ja, najbolje bi bilo, če bom zlezal kaj težkega. To pa je seveda pomenilo, da bo treba malo več trenirati, da dosežem formo, ki mi bo omogočila, ne samo da bom kaj takega splezal, temveč da bom v taki plezariji tudi užival. Tako sem nato veliko popoldnevov najprej iz službe zavil proti Armeškem, se na hitro prižemaril na vrh in že je šlo gor in dol.

Tam – pod tisto našo skalco – morajo biti neke dobre energije, da se po tolikih letih ne naveličam plezati po istih smereh. Še vedno mi je vsak gib, vsak preplezan detalj v veliko veselje in užitek.

Iz Armeškega pa sem pot potem po navadi nadaljeval na parcelo in z motorko v rokah pripravljajl prostor za hiško.

Pa je kmalu prišel tudi čas, ko so se hribi izkopali izpod globoke snežne odeje in bi lahko šel kaj splezat. Ta mladi so me tako neke aprilske sobote vzeli s sabo v Klemenčo peč. Smeri, ki smo jih plezali, so bile bolj frikovske in navrtane, tako da jim je tisti pravi pridih po alpinizmu dajalo samo kislo vreme. Zjutraj je bilo najprej vse mokro, potem je sonček posušil skalo, da smo se dobro naplezali, na koncu pa nas je na abzajlu še malo stuširalo. No, vsak preplezan meter pa je sestavljal kamenček v mozaiku treninga za težke plezarije, ki sem jih imel v načrtu. Na naslednje kamenčke sem potem čakal do junija.

Sobotna že v petek

Obetal se je zadnji lep dan pred malo daljšim poslabšanjem vremena in prsti so me že močno srbeli. Z Matejem sva se kar na hitro zvečer na ferajnu dogovorila za Sobotno v Planjavi. Ker je imel on še nekaj obveznosti v službi, sva od doma krenila šele nekaj čez deveto. Ob enajstih sva na Jermanci na ramena obesila vsak svoj ruzak in se zapodila proti Repovem kotu. V slabi uri sva se še malo osvežila s hladno vodo iz tolmunov in do vstopa v smer naju je ločila še ura hoje po že kar vročem soncu. Prečila sva še strmo snežišče in se počasi pripravila na plezanje. Smer se začne s kratkim kaminom in se nadaljuje s strmimi in na videz gladkimi ploščami. Ko pa sva se jih resneje lotila, sva našla tudi lepe oprimke in nama je bilo plezanje v pravi užitek.

Nadaljevanje je po težavnosti sicer lažje, je pa zato orientacija kar zahtevna. Malo sva se sicer lovila, vendar sva ostala v smeri in po kar zahtevni »štirki«, ki sva jo midva ocenila z najmanj VI, sva prišla v zgornji del smeri, ki je sicer kratka, vendar gre za lepo in za začetek sezone kar zahtevno plezarijo. Skala je dokaj kvalitetna, zato jo priporočam. Na vrhu sva si krepko stisnila roki in jo mahnila na Srebrno sedlo. Sestopila sva k vstopu v smer in zložila opremo. Matej je bil pravi gentelman, saj je upošteval moje srečanje z Abrahamom, tako da je pobasal vrh v svoj ruzak. Hvaležen sem mu bil in v dobri uri sva bila že pri avtu. Ustavila sva se pri koči, kjer pa je bilo vse zaparkirano. Pri šanku so nama povedali, da imajo srečanje vzgojiteljice z Gorenjske. Malo sva se pošalila, da bova kar gor ostala

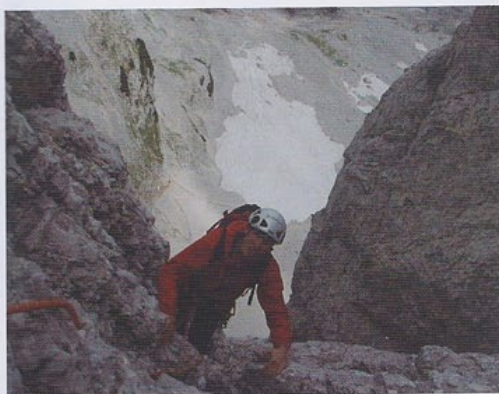

Po preplezani Sobotni smeri (Foto: Gorazd Pozvek)

in domov sporočila, da avto ne vžge. No, popila sva zasluženo pivo in vseeno krenila proti domu.

Ekar-Jamnik – končno je prišla na vrsto

To, od daleč vidno zajedo nad Češko kočo, sem si želel preplezati že v letih, ko sem začel plezati prve resne smeri v hribih, pa kar neka-ko ni prišla na vrsto. Nisem pozabil nanjo in bila je ravno prava za vplezavanje. Začetek avgusta je bilo vreme v hribih ravno pravšnje in z Nejcem sva se odpravila na Jezersko. Dolg, vendar lep dostop pod ostenje Dolške škrbine, je minil hitro in že sva se navezovala na vrv v globoki krajni zevi. Visoko nad sabo sva zagledala še eno navezo, kar naju seveda ni preveč razveselilo, saj sva vedela, da lahko kaj prileti tudi na naju. No, ni bilo potrebno dolgo čakati. Ko je Nejc plezal prvi raztežaj, sem pogledal, kako napreduje naveza pred nama, in v oko mi je priletel čisto

Smer Ekar-Jamnik v Dolški škrbini (Foto: Gorazd Pozvek)

droben kamenček, kar pa je imelo za posledico, da sem potem v glavnem gledal le z drugim očesom, poškodovanega pa sem veskozi brisal, ker se mi je solzilo. Kljub temu pa je bila plezarija uživaška, da sem smer ohranil v lepem spominu, pa čeprav sem jo videl le napol.

Ašo

Prvič sem ga plezal pred 17 leti in v mojih zapiskih iz tistih časov piše: »To je moja najlepša plezarija do sedaj.« Plezala sva ga z Luko in še sedaj se spomnim, kako sem užival. Bil sem zelo dobro pripravljen in vplezan, pred smerjo pa sem imel strašen »rešpekt«. Potem pa nama je šlo plezanje odlično od rok in sem smer ohranil v najlepšem spominu. Zato sem jo želel še enkrat preplezati z Nejcem.

V drugi polovici avgusta sva sredi tedna prišla že zvečer na Vršič in se pripravila na spanje: Nejc pred avtom, jaz pa v njem. Že zgodaj zjutraj sva v soju lune grizla kolena pod ostenjem Mojstrovk in se nato spustila v Tamar. Naredil se je lep dan in nad sabo sva gledala črno severno steno Travnika. Nejcu sem kazal: »Tam, kjer je stena najbolj gladka in temna, tam gre najina smer.« Vem, da spoštuje vsako smer, ki jo gre plezat, vendar ta mlada generacija plezalcev, ki izhaja iz odličnih športnih plezalcev, nima več takega strahospoštovanja do teh naših najvišjih in najtežjih sten, kot smo ga imeli včasih. Odločno je zrl v steno in deloval je povsem mirno in prepričan sam vase.

V najtežjih raztežajih Ašenbrenerjeve smeri (Foto: Nejc Pozvek)

Dostop do vstopa v smer je bil dokaj naporen, saj sva kakšno štirko preplezala že po mokrih travah in borovcih. Pod smerjo sva si obula plezalnike in nato prve tri raztežaje preplezala še nenavezana. Skala je bila še hladna, vendar čvrsta, tako da sva hitro napredovala. V gruščnati kotanji sva se navezala. Nekaj raztežajev sva plezala bolj gor pa dol in v vodoravno proti levi, potem pa se je stena postavila precej pokonci. Najprej naju je čakal globok kamin, ki je pričaral tisto pravo plezanje, ko sem v širokem razkoraku med nogami strmel v praznino vse do dna doline. Kmalu sva priplezala do »Vilic«, kjer se odcepi Debeljakova varianta. Ker nama je že nekaj časa krulilo v želodcu, sva si vzela čas za malico, hkrati pa pasla poglede po ostenjih nad Tamarjem in iskala linije, ki bi se jih dalo še preplezati. Kmalu sem se zbudil iz sanj, saj mi je jasno, da kakšnih »hudih« linij ne bom več plezal. V nadaljevanju smeri so se šestice kar vrstile in že se je nad nama razbohotil velik odlom, ki sva ga spretno obplezala. Za raztežaj, ki vodi desno proti bunkerju in za katerega sem bil na vrsti, da ga plezam naprej, sem vedel, da je dokaj krušljiv. Pred kratkim pa sem prebral, da se da plezati kar naravnost mimo in da je ta novi del smeri sicer kar dobra šestica, vendar je skala bolj kompaktna. Odločno sem zaplezal naravnost navzgor v popolno vertikalno, ki se je neka-krat celo prevesila. Plezanje je bilo res en sam užitek in ko sem po dobrih tridesetih metrih prišel

na mesto za štant, sem samo vpel komplet in nadaljeval. Težave niso popustile vse do zaje-
jede, ki vodi v veliko lopo. Zaradi trenja sem še komaj lahko plezal in vedel sem, da plezam že celih šestdeset metrov. Zakričal sem Nejcu, naj podre varovanje. Iz izkušenj je vedel, kaj mu je storiti, in takoj je plezal za

mano, sam pa sem se s težavo privlekel do lope, saj je bilo trenje res nenormalno. Na srečo sem v lopi dohitel plezalca iz naveze, ki je plezala pred nama, in mi je pomagal potegniti toliko vrvi, da sem naredil varovanje. Bil sem čisto izmučen, vendar tega raztežaja ravno zato ne bom nikoli pozabil. Nejc je kmalu priplezal za mano, nato pa naju je čakala le še zelo izpostavljena gredina, ki pa je ravno prava za izplezavanje in uživanje. Stisk roke na vrhu je bil močan in ko sva se objela, sem čutil v sebi neko neizmerno radost in zadovoljstvo.

Stena

Ker je vreme še držalo, sva bila čez štirinajst dni, v prvih dneh septembra, spet v hribih. Zvečer sva se pripeljala v Vrata in zopet sva si postlala: Nejc zunaj, jaz pa v avtu. Nisem dobro spal, saj sva si za plezarijo nasledn-

Pod vrhom Travnika (Foto: Gorazd Pozvek)

jega dne izbrala Peternelovo smer, ki naj bi jo potem zaključila še s Čopom, če bo le dovolj časa. Sredi noči, ko ravno malo zadremujem, Nejc prihrumi v avto in mi začne razlagati, da ga je nekaj ovohavalo in dihala v njega, potem pa odpeketal v gozd. Kar malo sem bil začuden, ko je šel potem spat nazaj ven,

Popolna vertikala Peternelove smeri (Foto: Gorazd Pozvek)

saj bi sam na njegovem mestu sigurno raje ostal v avtu.

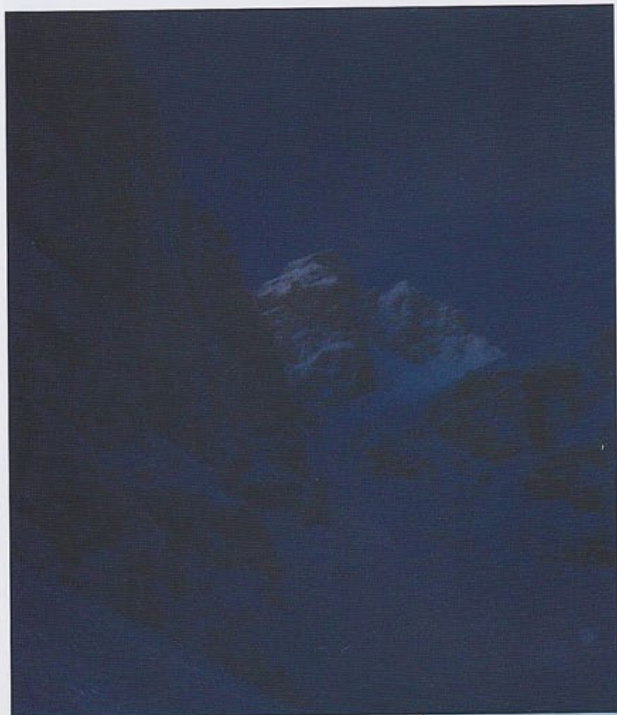
Ko se je naredil prvi svit, sva bila že pod steno. Prvi metri v smeri so bili še lahki, potem pa se je napeto plezanje vrstilo iz raztežaja v raztežaj. Smer je bila speljana dokaj nelogično in kar dosti časa sva potrebovala, da sva iskala prave prehode. Predvsem je bilo v smeri malo starih klinov, ki bi nama pomagali pri iskanju prave smeri. Plezala sva tu in tam tudi kakšno šestico, a po več metrov ni bilo klina, pa tudi zatikati se ni ravno dalo. Nekaj prehodov je bilo že na robu mojih zmogljivosti, vendar sem si res zelo želel, da bi mi smer uspelo preplezati prosto. Plezal sem preudarno in popolnoma zbrano, tako da nisem pustil, da bi me začela premagovati psiha. Ko sva bila že čez vse težave in se približevala Skalaški smeri, je iz temnih oblakov začelo rahlo deževati. Na srečo je bilo le nekaj piša, potem pa so grozili samo še črni oblaki. Z Gorenjskega turnca sva gledala proti Čopu in vedel sem, da se mu bo Nejc težko odrekel. Sam sem bil že kar skurjen in ni me mikalo, da bi me kje v

smeri še napralo. Po krajši debati, me je moj sine uslišal, se odpovedal Čopu in zaplezala sva proti Ladji in ven na Plemenice. Po podih se je preganjala megla in hladil naju je veter, ki je vlekel iz Trente. Naju pa je grelo zadovoljstvo, ker je bila po preplezani težki Peternelovi smeri v tisočmetrski triglavski steni, ki je ocenjena s sedem minus, za nama velika tura. Priznam, da sem bil na vrhu smeri bolj utrujen, kot pred leti, ko sva z Marčem zlezla v osmih urah Helbo in Čopa, bil pa sem še bolj vesel in bilo mi je še v večji užitek plezati kot takrat - v avgustu davnega leta 1993.

Torej - moj Abraham mi je postregel z nepozabnimi plezarijami in v meni še utrdil prepričanje, da je s pravim načinom življenja in pravilnim pristopom k plezanju mogoče uživati v tem športu tudi v ne ravno rosnih letih svojega življenja. Upam, da se bom v naslednjih letih lahko še kdaj navezal na vrv tudi s tistimi prijatelji, s katerimi mi letos ni uspelo. Na tiho sem pa upal, da mi bo, saj so mi trenutki v hribih z vami res v veliko veselje.

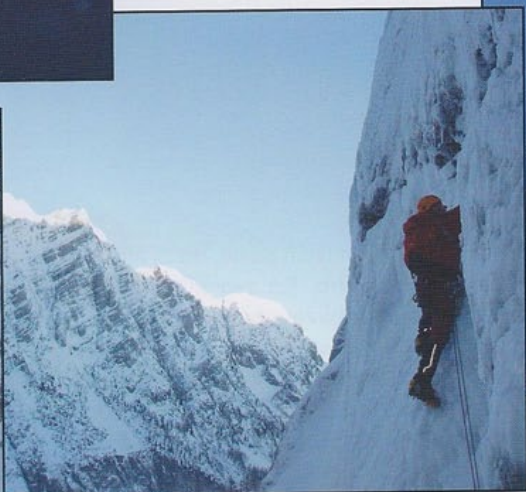
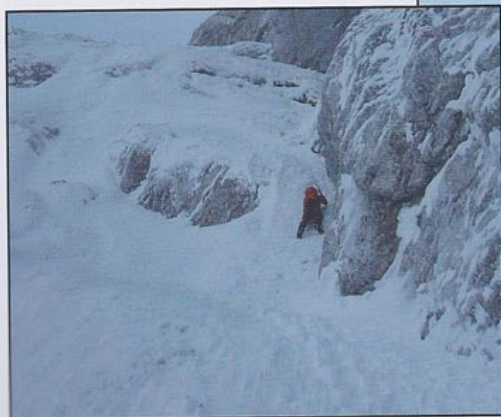
Grapa med Travnikom in Šitami

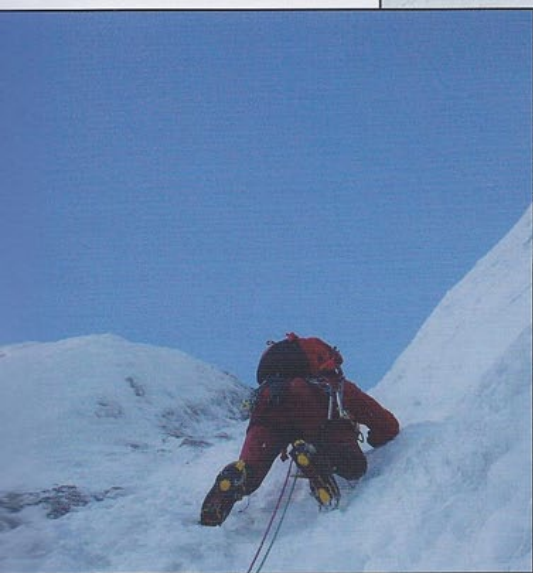
Fotozgodba

V soboto, 23. januarja 2010, sva se z Nejcem odpravila v grapo med Travnikom in Šitami. Iz Tamarja sva štartala še ob trdi temi, ura je kazala 5.30. Na dostopu sva si dovolila prehiteti številne naveze in prva zaplezati v smer.

Prvi raztežaj nama je postregel z lepim skalnim skokom, ki pa nama ni delal večjih težav. Tako sva odplezala navezana štiri raztežaje, ki so ponudili strmo plezarijo v odličnih razmerah. V nadaljevanju, kjer se je svet malo položil, sva se razvezala in zavila v steber, v katerem sva prav tako uživala.

Tako sva v stebru uživala in plezala lepe skoke tudi do 90 in več stopinj. Smer naju je popeljala skoraj do vrha Travnika in tako sva

že ob 11.00 izstopila iz smeri in se prepustila užitkom in sončnim žarkom.

Pot sva nadaljevala na vrh Travnika in potem po grebenih Mojstrovk naprej vse do Vršiča. Najina tura se je zaključila na Vršiču, potrebovala pa sva le še prevoz nazaj v Tamar. Ustregel nama je prijazen gospod, ki naju je zapeljal do avta v Planici. Za nama je bil skoraj popoln dan.

Marko Levičar

Grapo med Travnikom in Šitami (IV+/4+, 90°/65-80°, M, 600 m) sta 23. januarja 2010 preplezala Nejc Pozvek in Marko Levičar.

Prvenstvena smer v steni Kalškega grebena

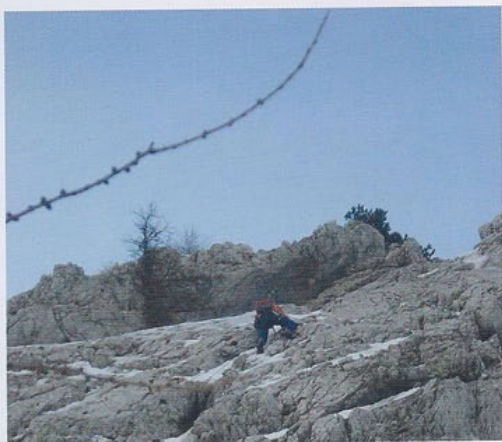
V vseh teh letih mojega ukvarjanja z alpinizmom, se je nabralo kar nekaj smeri, tako težjih kot lažjih. Alpinizem mi je vedno pomenil nekaj več kot samo šport, bil je in še vedno je način življenja. Če bi vlagal toliko energije v kakšen bolj donosen posel, bi imel sedaj verjetno kar nekaj denarja. Vendar če pogledam malo nazaj, so najbolj sveži spomini na tiste najtežje vzpone, ki so največkrat tudi tema za šankom v gostilni s prijatelji. Od vseh alpinistov se spom-

Nova smer v steni Kalškega grebena - Cikla

nimo tudi samo tistih največjih, ki so nekoč pisali zgodovino in njihove prvenstvene smeri še sedaj veljajo za zelo težke in resne. Zato je za vsakega, ki se odpravlja plezat, poleg opisa smeri zelo pomemben podatek o avtorju. Tako se pri nas držijo slovesa zelo težkih smeri vse smeri Frančka Kneza. Knez je bil takrat res nekoliko pred časom in je plezal smeri težje, kot

pa je bila takratna lestvica ocenjevanja. Nasprotno od Kneza pa se drži sloves lažjih smeri avtorja Pezzolata, ki jih imamo največkrat priložnost plezati v Paklenici. Razlika je tako očitna, da se Frančkov sedemico upa plezati le malokdo, Pezzolatovo pa skoraj vsakdo. Dilema, kako oceniti prvenstveno smer, da ne bo prelahka ali pretežka, je na mestu. Ker

Težki kombinirani raztežaji prvenstvene smeri

se pod smer podpišeta oba avtorja, sta oba odgovorna za resničnost podatkov.

Nekoč se je zgodilo, da sem imel drugačno mnenje o oceni, kot moj soplezalec. Vendar, ker je bil on tisti, ki je opazil smer in me povabil s sabo, sem pustil, da je obveljala njegova. Čez leta pa so pri ponovitvah oceno nekoliko znižali in pod njo je bil tudi moj podpis. Tako si potem vsak ustvari mnenje o avtorju smeri. V dilemi sem tudi sedaj, ko je potrebno izbrati oceno novi smeri, ki sva jo preplezala z Markom v Kalškem grebenu. Tista skalna stopnja v prvi tretjini smeri, je bila vse prej kot lahka. Plezati s cepini in derezami po skali, pri tem skušati urediti varovanja tako, da padec ne bi imel hude posledice, ni lahko. Ker imam kar nekaj izkušenj v drytoolingu, si lahko predstavljam, kakšna bi bila ocena takšnega raztežaja v plezališču. Ocena bi morala biti približno enaka. Toda poraja se dvom, kaj,

če nisem ocenil razsodno. Če me je bilo malo bolj strah in me je zato bolj navijalo. Pa recimo, če bi plezal kot drugi, ali bi imel še vedno enako mnenje. Je boljše oceno nekoliko znižati ali pa oceniti tako, kot se nam je zdelo težko in potem tvegati, da nas nekdo popravlja.

Da sva si z Markom izbrala novo linijo v Kalškem grebenu je bil splet okoliščin in močna želja preplezati nekaj novega. Linijo sva opazila že na dostopu, nato pa sva samo sledila logičnim prehodom, ki so se nama odpirali. Zaustavile so naju slabe razmere v snegu, zato sva morala izbrati varianto po skali, ki se je izkazala za ključ smeri. Sledil je še en strmejši del v snegu, potem pa je naklonina popustila in do vrha sva plezala nenavezana. Vsake toliko časa naju je ogrožala kloža, zato sva se, kolikor je bilo le mogoče, držala grebena. Tik pod vrhom naju je ustavila še vršna opast, ki pa je v svojem levem delu pokazala svojo šibko točko in ob dvanajstih sva se že sončila na vrhu Kalškega grebena. Sestopila sva po edini varni poti, ki jo poznam že od prejšnje zime, in sicer po Levi smeri.

Prvenstveno smer Cikla (III/AI 3, M6, 750 m) sta v zahodni steni Kalškega grebena, 14. marca 2009, preplezala Matej Zorko in Marko Levičar.

Mokre sanje

So sanje, ki jih sanja večina, predvsem mladih. Pubertetniku so lahko izkaz zrelosti, starostniku ... kaj točno se dogaja ljudem v jeseni življenja, ne vem. Vem pa, da so Mokre sanje tudi sanje mnogih plezalcev. A ne povsem običajnih. Mokre sanje so vstopnica v svet visokega alpinizma, alpinizma z veliko začetnico.

Tudi sam sem jih sanjal. In danes jih imam –

Mokre sanje – nekje na vrhu seznama svojih najiminenitnejših vzponov. To so tudi sanje o drznih sončnih prepadih pečevja nad Logarsko dolino in hkrati sanje mladega plezalca o mojstrski dovršenosti v svetu vertikale. Sanje, drzne sanje, mokre sanje ... moje sanje.

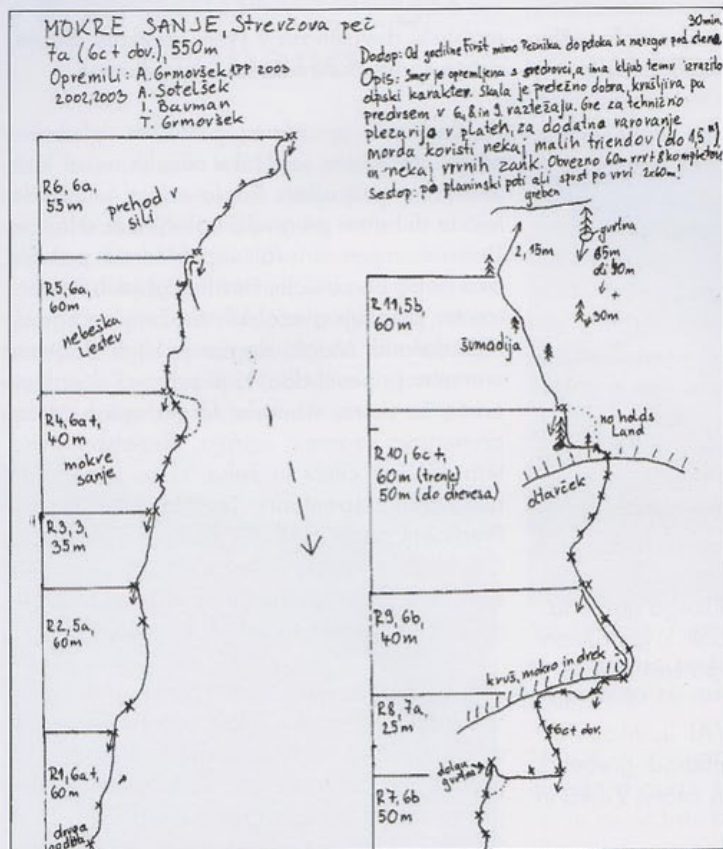
Pomlad mi je zopet ponudila plezalne užitke, za katere sem bil v minulih nekaj letih večinoma prikrajšan. Toplo sonce je ogrelo telo in duha ter pregnalo bolečine iz sklepov. Dnevi so zopet minevali v sproščenem pohajkovanju po plezališčih, številnih obiskih Paklenice ter prijetnih plezalskih druženjih s sorodnimi dušami. Majski dopust je kljub slabemu vremenu prinesel dan, ki je pomenil potrditev zame že skoraj vrhunske forme, sploh če za primerjavo vzamem zadnja, plezalsko revna leta. Večina ciljev in želja, ki so letos prišli nenavadno spontano, je bila pod streho. Predvsem pa je plezanje postalo čisti užitek. Cilj, ki ga je morda najtežje doseči. A vseeno sem čutil, da moja kulminacija še ni prišla – niso se še zgodile sanje. Mokre sanje.

Zanje sem izvedel bolj kot ne naključno. Vseskozi sem imel v glavi, da nekje v logarskih pečinah obstajajo smeri, ki so velika preizkušnja za vsakogar. Tudi zame. Potem pa se mi je nekega dne pogled ustavil na Grmovškovi spletni strani in v glavi mi je ostalo – sicer navrtana smer, a z izrazitim alpskim karakterjem. Veliko strahospoštovanje se je zasukalo v dno duše in vsakdan so prevečali tisti posebni občutki, ki se pojavijo pred velikimi dejanji. Vedel sem, da me skoraj nič ne more ustaviti pred novo veliko zgodbo mojega alpinizma. Bil sem vesel in, čeravno morda to ni čutili iz pisanja, zelo prepričan v svoje sposobnosti in uspeh.

Sledila je izbira sopezalca. Bolje rečeno iskanje. Izbira je narekovala le dve imeni. Drejko, celo soavtor smeri, je sicer zostrigel z ušesi in zasvetil z očmi, a vseeno hitro sklenil, da bo še malce počakal, sanjal. Vseeno upam

in verjamem, da bo kaj kmalu zopet postal moj mentor v velikih novodobnih skalnih klasi- kah Alp. K sreči je na našem ferajnu še en vr-

jala taleče se snežne gmote svojega zaledja, in tiho zagrizla v breg. V soparnem sončnem dopoldnevu sva mendrala rosne trave in na- birala klope. Rinila sva vse bolj v desno, najin položaj pa je vse bolj narekoval strmo gozdno plezarijo - že sva lahko razmišljala o novi gozdni smeri v Strevčevi peči.

V nekem trenutku je bilo dovolj. Obrnila sva in se v raznih variantah vsa prepotena vrnila skoraj na izhodišče. Drugič sva ubrala praktično edino, najbolj logično in tudi največjo strugo in z lahko- to v dobrih petnajstih minutah dosegla vznožje ogromnega amfiteatra. Prej si niti nisva upala misliti, da je dostop lahko tako enostaven. Malce utrujena in nemirna od

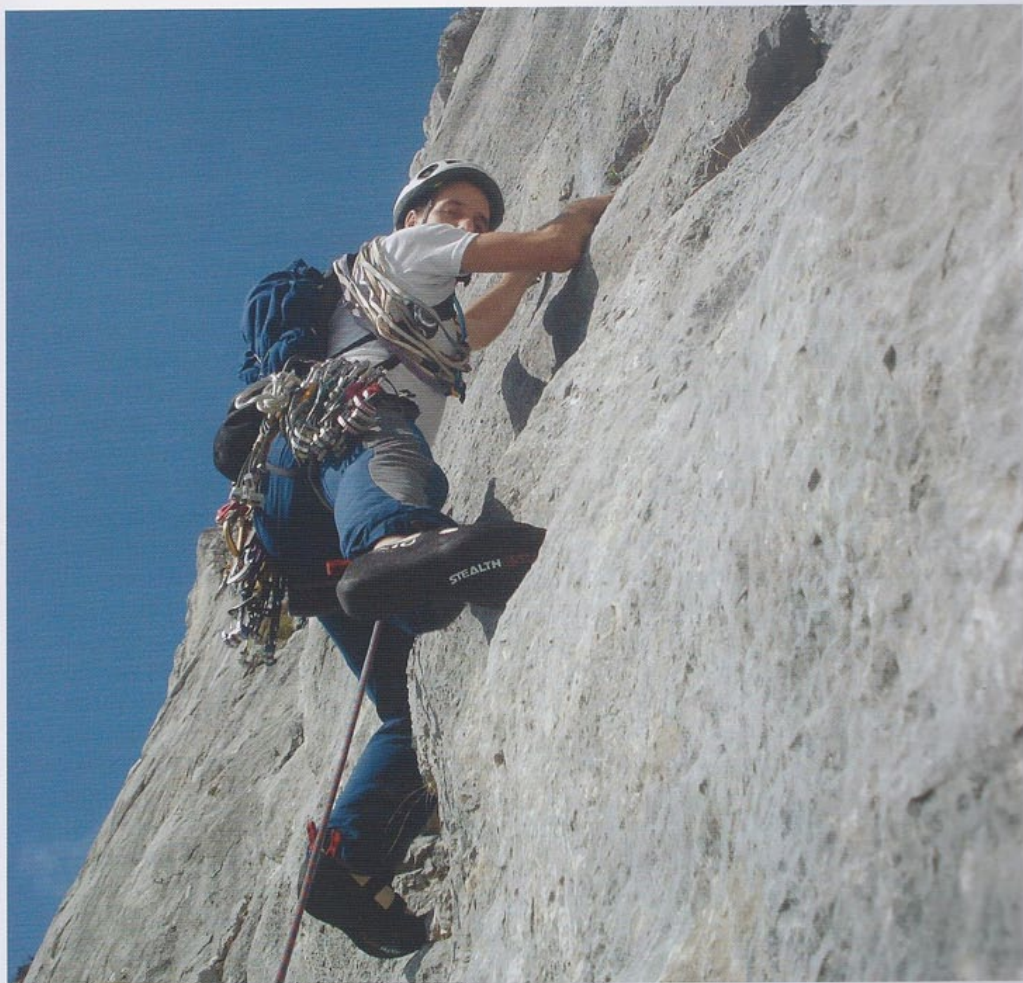
Skica smeri Moke sanje (skica Andrej Grmovšek)

hunski mojster, neustrašni Mato. Ob omembi zanimivih ciljev nikoli ne odlašča. »Greva!« In sva šla ...

Vreme je še kar krojilo razmere v začetku meseca ljubezni. A nedelja, 10., je obetala lep dan - brez popoldanskih neviht. Mudilo se nama ni pretirano. V poznem jutru sva avto parkirala ob cesti točno nasproti stene. Pripravila sva opremo, predvsem so jo sestavljali metulji in zatiči. Kline in kladivo sva se odločila pustiti v dolini. Po brvi sva prečkala rečico Savinjo, ki je ta čas intenzivno odva-

Začetni reztežaji v mogočni steni (Foto: Matej Zorko)

dostopnih zablod sva nato pohitela z malico in ogrevanjem ter se pripravila na plezanje. Prvi raztežaj je po izračunih pripadel Mateju. Malo po 9. uri zjutraj je v hladni senci zagrizel v prvo sedmico. Trije svedri na samem začetku so obetali zanimive detajle. In res, nad mojo glavo je bilo kar nekaj časa pestro dogajanje, ki je naganjalo nemalo strahu v kosti. Nadaljevanje je bilo zložnejše. Petica brez pravega varovanja, nato še trojka. A obe po dokaj delikatnem terenu, polnem zapadnih kamnitih ploščic in suhih trav ter grmičevja. Mato je

štantal malce previsoko, na neudobni polici v začetku raztežaja, ki so ga avtorji poimenovali Mokre sanje. Ta je čakal name. Slaba sedmica se ni izkazala za prehud zalogaj, prej nasprotno – nudila je prav lepe detajle, kaj več pa mi je že ušlo iz spomina. Mato je nato pategnil zadnji raztežaj, ki je še držal po ne povsem navpičnih ploščah. Poštena 6a, polnih 60 metrov in nekaj premičnega varovanja, sploh ob koncu raztežaja, ko pritisne stmina in plezalec začuti trenje vrvi, ki izginja v globini pod njim. Do tu je bilo ogrevanje, dobro ogrevanje ... v nadaljevanju pa je šlo zares.

Sonce je že dodobra ogrelo steno in naju ustavilo za požirek. Raztežaj številka šest se je imenoval Prehod v sili. In res je bil. Pričakala me je krušljiva mokra skala ter štirje svedri v šestdesetih metrih, med katerimi sem skrajno previdno iskal prehode in se le počasi premikal navzgor. Najtežji, spodnji del raztežaja, je bil velika psihična preizkušnja. To je seveda pomenilo pospešeno peristaltiko, ki je povzročila nemalo muk v drugem delu. Vse skupaj je začinilo še neznosno trenje in nekajkrat sem bil že povsem na tem, da splezam nazaj do zadnjega svedra in tam opravim ... a je bilo pretežko. Vsaj tričetrt ure sem porabil, da sem zaključil plezarijo na udobni travnati polički, ter nato še par minut za olajšanje in povrnitev popolnoma izpitih moči. Raztežaj je bil res velikanska preizkušnja mojih telesnih in duševnih sposobnosti. A smer se je tu šele začela.

Mato je priključil in po kratkem oddihu nadaljeval. Sedmica. Plata vseh plat. In na koncu prečka v desno na polviseče varovališče. Kljub nekaj svedrom je bila orientacija v

Pod krušljivim stropom v najtežjem raztežaju (Foto: Matej Zorko)

ploščah sila zahtevna in nama znova vzela precej dragocenega časa. A pomišljala nisva. Vedela sva, da najina pot pelje le še navzgor. Spust po vrvi je od tu navzdol praktično nemogoč, saj smer preveč zavije, vrv pa bi obvisela daleč v zraku. Sledil sem Mateju v 6b. Tudi za drugega je bila plezarija zahtevna, saj v zadnji vodoravni prečnici ni bilo varovanja. Dodobra zdelana sva skupaj pristala na varovališču sredi Peči in se hrabrila pred nadaljevanjem. Čakal me je torej 8., najtežji raztežaj smeri. Zanj sem prišel, za to sem treniral vso pomlad. Začel sem suvereno in zahtevno plato do stropa zmogel brez večjih težav. Počasi in preudarno. Varovanje je bilo do tu urejeno s svedri na približno 4 metre razdalje. Ko sem dosegel strop, sem bil prepričan, da je najtežje že za menoj. Čeprav prečka pod streho ni izgledala nič kaj lepo, sem vedel, da je težavnost osmice že bila dosežena. A podprijeti pod grozečo nekajmetrsko streho so bili mokri, vlažni, drobljivi. Pravzaprav so vso prečko sestavljale v poč zagozdene luske, ki sem ji premikal zdaj levo zdaj desno. Vse skupaj je bilo še bolj napeto, saj je točno pod menoj na varovališču ždel Mato, ki se v primeru kakšnega podora ne bi imel kam skriti. Privezan na gladki plošči se mi je zasmilil in svoje delo sem zato vzel še bolj resno. Polžje počasi in skrajno težavno sem meter za metrom zdeloval prečnico, premikal luske ter nameščal metulje, da bi tudi drugemu omogočil kar se da varno plezanje. Nemalokrat sem povsem obmiroval in vse prepustil sreči. Nisem vedel, ali me bodo luske spustile preko ali pa bom z njimi v rokah poletel v globino in še malo očistil smer, če že ne kaj hujšega. Povsem prepo-

ten sem se privlekel do dveh svedrov, ki sta označevala konec raztežaja. Po kratkem odhodu sem začel varovati Mateja, ki se mu je prost vzpon sfižil na detajlu v plateg. Pod stropom se je nato boril z luskami, jih premikal in se trudil, da prepreči nihajni polet. Premična varovala najbrž ne bi kaj dosti pomagala – kakšen metulj je namreč kar sam prilezel iz poka.

Zdelan se je privlekel k meni na štant, z mislimi pa verjetno že premleval nadaljevanje v zračni sedmici. Poskusil ja, a utrujenost je zahtevala svoj davek. Že tako precej izčrpanemu telesu se je pridružila še načeta psiha, ki se z naraščajočo razdaljo med svetri samo še potencira. Dolgo se je boril, nato pa se vrnil in zamenjala sva vlogi. Ker sem bil spočit, večjih težav v spodnjem, previsnem delu raztežaja, nisem imel. So se pa le-te začele kopičiti v nadaljevanju, ko sem vrtnaril po široki počti, ki diagonalno preseka gladke plošče vršnega dela stene. Varovanja ni bilo mogoče nastaviti, zaradi vijuganja v spodnjem delu pa sem se zopet soočil s trenjem in tako so na skali ostajali mokri odtisi potu mojih rok. Tlačil sem jih kar se da globoko v travno rušo, zemljo, grabil bilke ... vse za to, da se obdržim v steni. Padec bi bil tu sila neprijeten.

Za menoj je prisopihal še Mato in stala sva sedaj že pod zadnjim težkim raztežajem v smeri. 6c+, polnih 60 metrov. Izredna plata, remek delo našega Andreja, me je pripeljala do velikega previsa. Vse detajle sem že odplezal, čakal me je samo še atraktiven prehod v levo čez veliko previsno zaporo. Dobro sem si ga nagledal in krenil. Večkrat. Hudičevo trenje mi ni pustilo izvesti gibov, kot sem si zamislil, in ko sem se končno potegnil čez in vpel komplet v zadnji sveder v steni, za seboj nikakor nisem mogel z rokami potegniti vrvi. Po nekaj neuspelih poskusih me je začela izdajati psiha, kar je pomenilo hudo zakisanje v rokah, ki so se vseskozi držale v blokadi. Poskusil sem

še enkrat, nabral vso vrv v usta, se iztegnil do kompleta, ga pobožal s sredincem in ... vrv se je zopet izmuznila. Razočaran sem z zadnjimi močmi zgrabil komplet in ga vpel. Nekaj časa sem samo nepremično zijal predse, izrekel par sočnih, a se kljub vsemu hitro zopet sestavil. Mato me je spustil nazaj v plato in zagamani previs sem preplezal še enkrat. Tokrat seveda brez zapletov, saj je bilo vse najtežje delo že prej praktično končano. Zajahal sem macesen, ki je štrlel iz stene ter na njem varoval Mateja. Seveda mi iz misli nikakor ni mogel uiti spodleteli poskus vzpona na pogled, a zanimivo – sekiral se nisem preveč. Razočaranje nad neuspehom (čeprav sem smer vseeno preplezal z rdečim krogom) se je začela buditi šele kasneje. Tudi ob pisanju teh spominov, ko bo od vzpona kmalu minilo leto, so se prebudila čustva. Kljub preplezani smeri, je ostal grenak priokus – želja po vzponu na pogled ni bila izpolnjena.

Matej je nato čez čudovite plati brez oprimkov z nekaj orientacijskimi zapletmi poiskal smer skoraj do vrha, sam pa sem nato nadaljeval še nekaj deset metrov. In ko je sonce že zatnilo za grebene na zahodu, sva si na vrhu zadovoljna stisnila roki. Utrujena od skoraj desetih ur zdelovanja vertikale, a srečna, kakor vedno, ko je za nama veliko alpinistično dejanje. Ob zvijanju vrvi sem se še malce razgledal, zamislil nad danes ustvarjenim, se spomnil domačih, ter sestopil za Matejem proti Svetem duhu. Junak je sestopal samo z enim supergom, saj se mu je drugi izmuznil čez steno. Že skoraj v temi sva po dobri uri gozdnega tavanja prispela nazaj do avta. Besede o utrujenosti in sreči so na tem mestu že pravzaprav odveč. Občutki, ki te po opravljeni veliki turi pospremijo domov, pa so tako ali tako znani vsem, ki zahajajo v gore. In takšni so bili tudi moji ... veličastni.

Smer Mokre sanje (7a (VIII), 550 m) v Strevčevi peči sta, 10. maja 2009, v 10 urah preplezala Matej Zorko in Nejc Pozvek.

Plezanje

Mitja med plezanjem v Rušici (Foto: Andrej Sotelšek)

Začel sem dolgo nazaj. Na polno. Prva večraztežajna v Ospu ni bila Medo, ampak Internacionala. Na kline. Takrat so se plezale smeri, ki jo je plezal boljši v navezi, slabši ga je varoval ter fajtal in napredoval. Plezali smo, četudi smo morali avto porivati, da smo se odpravili, s katrami pa smo prehitevali po polni, da je bilo več časa za plezanje. V plezališčih smo se vsi poznali, vsaj na videz, v kampih smo hodili spat kasneje in vstajali smo bolj zgodaj. V Paklenici smo plezali še na kline.

Danes se težje vstanem in hribi se mi zjutraj zdijo dlje, ko pa se nekako priplazim do njih, je prav tako fajn kot na začetku. Ni več želje po biti boljši, želja po uživanju pa ne popušča. Motivi se menjajo, užitek pa ostaja. Danes raje plezam iz morja, brez vrvi, brez vsega, kot pozimi v ledu in mrazu, če pa naneso, če me kdo pokliče, si vseeno rad prip-

nem dereze in brcnem v led, malo bolj pazim, cvikam. Ko se na vrhu razvežem, pa je isto kot takrat, na začetku.

Večino časa, ki ga danes porabim za plezanje, preživim z najmlajšimi iz kluba, med njimi sta tudi moja fanta. Ko vidim te mulce, me zopet prime, da bi potreniral, načrtno, redno, ne za neko smer na moji meji. Zato, da bom lahko še kakšno leto plezal s fantoma na istem nivoju.

Deset let nazaj smo po plezariji ob pivu debatirali o stricih po štiridesetem, ki plezajo najtežje smeri. Danes se pogovarjamo o teh istih mojstrih, ki še kar napredujejo. Ne primerjam se z njimi, zagotovo pa ne bi bili tako dobri, kot so, če ne bi plezali iz istega razloga kot jaz. Ker je plezanje fajn.

Mitja Voglar

Impresije o plezariji, samopercepciji, okušanju nebesednega in še čem

Plezanje je v mnogočem šola življenja, izobraževalni proces o tebi samemu. Lahko je ogledalo tvojih strahov, slabosti, šibkih točk in hkrati odličan poligon za odpravljanje le-teh. Vadnica za osebno rast, rušenje obrambnih mehanizmov, stabilno integriranje telesnega in miselnega, širitev duhovnega ter učenje prepoznavanja tvojih kvalit.

Zgolj ena od večšin, ki jih plezanje izostruje, je sposobnost neverbalne komunikacije. Plezanje ti ponuja možnost pogovora brez besed. Nauči te pogovarjati se s pogledom, z opazovanjem, s poslušanjem zvokov narave, s telesnimi gibi in tudi z mislimi.

Iz gibanja soplezalca lahko prebereš, kdaj v smeri nastopijo težave, kje je lažji svet, kje premaguje strahove, kje prestavlja svoje meje. Včasih že prvi izraz na obrazu ali hoja na dostopu razkrivata, kako dober dan za plezarijo je. V pogledu, v katerem se srečata para oči na nasprotnih koncih vrvi, je skoncentrirana količina vzpodbude in zaupanja, ki je besede najbrž nikoli ne bi zmogle izreči. Udobnost znanih in predvidljivih opravkov pred vstopom v steno zgolj dopolnjuje nujno potrebne izrečene stavke. Ko sredi stene za kratke minute s soplezalcem obsedita drug poleg drugega na udobnem štantu in pogleda počivata v dolini, so besede odveč. Ker enostavno vesta, da sta našla, kar sta prišla iskat. Po ritmu teka vrvi skozi tvoje roke veš, kdaj je čas za pripravo varovališča ter kdaj se pletejo vozli. Ko izplezaš na rob stene, je v stisku rok izrečeno zadovoljstvo nad opravljenim delom in pozdrav življenju.

Šele v dolini navadno zopet prevlada

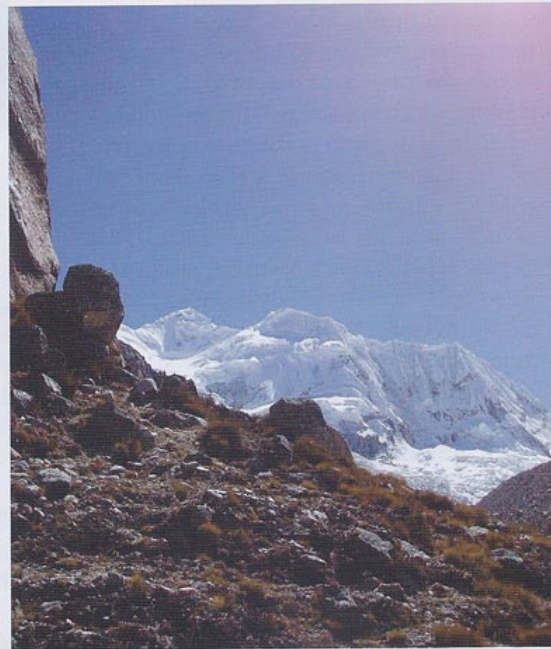
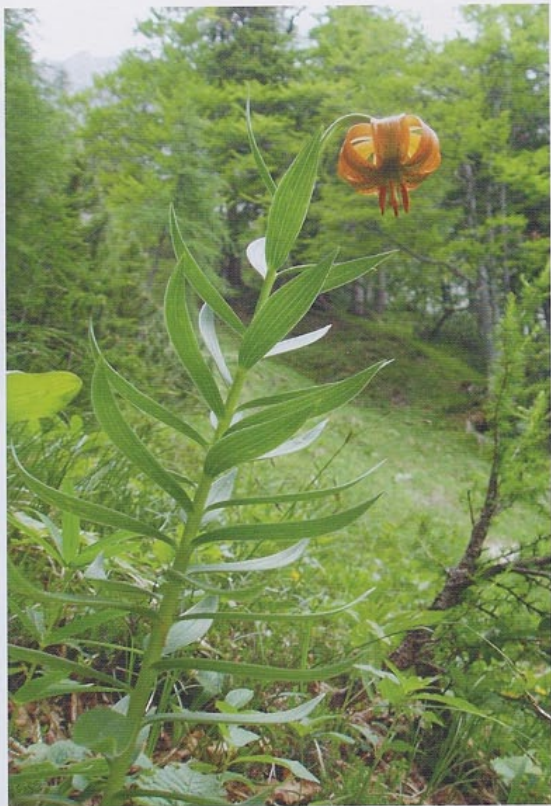
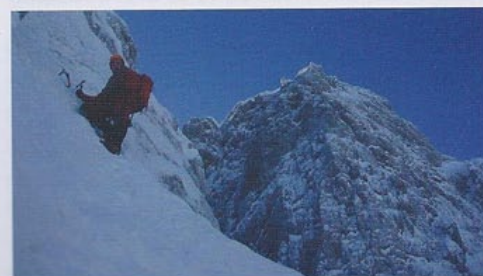
potreba po predelovanju dneva in dogodkov tudi z besedami. Po usklajevanju vidikov, po prepoznavanju dobrih in malo manj dobrih potez, po deljenju razmišljanj, ki so ti šle skozi glavo, ko si sam čakal na štantih, po analiziranju raztežajev in predvsem po nadaljnjih načrtih in željah. In še vedno se bistvo razume brez odvečnega besedičenja. In če nam samo kanček te izostrene veščine uspe prenesti v ravninsko bivanje, ...

Naj bo moja misel eno z mojo besedo in moja beseda eno z mojo mislijo.

Naj bo moja beseda resnica. (Upanišode)

Andreja Mlinarič

SVET SO STENE ...

... PAK SMO LJUDJE

